

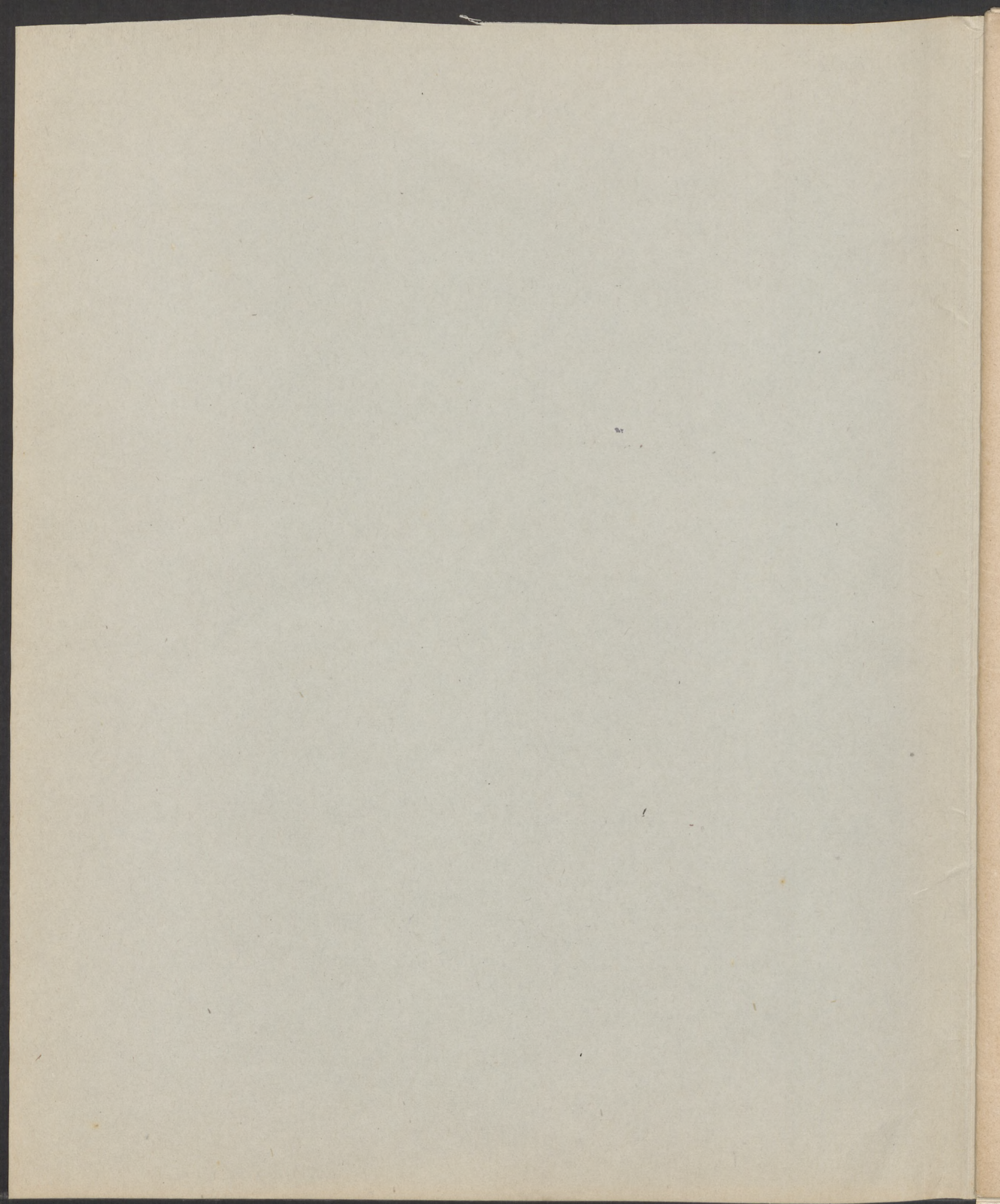
H 527

VI

Vertoeg van de Bewindhebbers der
West-Indische Compagnie aan de
Staten-Generaal betreffende de ge-
dragginge der Engelsche in
Nieuw-Nederlandsch.

5 Nov. 1660.

Exhibitum des 5^{en} Novembris 1660.

Aen de Hoog Mogende Heeren Staten Generael
der Vereenichde Nederlanden.

Geven met behoorlijke reverentie te kennen de Bewint-
hebbers van de Generale geootroyeerde Westindische Com-
pagnie representerende de vergaderinge van de **XIX^{ne}**, hoe
dat sy gelyck oock die van de voorschreven Compagnie ter
Camera van Amsterdam, in 't particulier Uwe Ho. Mo.
voor desen meermalen hebben gemonstreert dat de Eng-
sche natie van de Noortsyde gegrenst aen onse Landen van
Nieu Nederlandt al voor vele jaren getracht ende oock
in 't werck gestelt hebben door onbehoorlijke practijque
ende middelen op ongefondeerde pretenties onse Landen
en jurisdictien aldaer te invaderen,

Ja datse daerinne soodanich waren voortgegaen
datse van drie voornamere rivieren, die in de limieten
van Nieu Nederlandt sijn leggende als namenlyck
de Zuytrevier, Noortrevier ende Verfche rivier hun
van de laeste door soodanige usurpaties volcomen
in 't hadde gemaect,

Mitsgaders oock van een gedeelte van 't Lange Eylant
aen 't Oosteijnde gelegen ende sulcx alles tegens menich-
vuldige protestaties,

Ende dat die natie in dese hare onlydelijcke pro-
ceduren schenen te worden gertyft door de Engelsche
regieringe alhier te landen, sulcx dat naderhant
daeruyt was gevolght groter ende vijantlijcker atten-
tatie en desseijnen van deselve, want eenige van dies
getracht hebben hadde door sinistre middelen en op-
bare practijque de ingetenen van haer Ho. Mo. ende
de Compagnie aldaer te deboucheren ende te trec-
ken uyt der eet en gehoorsaemheijt die sij aen desel-
ve schuldich waren zelyck oock alle 't selve ende

3
hoet sich van begin aff toegedragen heeft te sien is uijt
de nevensgaende deductie en hare bijlagen daertoe spec-
terende,

Ende off wel Bewinthebbers hadde vertrouwt dat
met het ondecken en statten van soodanige onrechtveer-
dige ende vijantlijke desseyne, dese natie als van
schaempte overtuycht voort aen soude hebben affge-
laeten van hare soo onrechtvaardige usurpatie des Com-
pagnies landes en jurisdictie, soo bevinden echter dat se
noch onlangs ende namentlijk in den voorleden jare
1659 getracht hebben hun op de Noortrevier neder te
setten omme de Compagnie oock daervan mettertijt te
depossideren ende uijt te stooten ofte ten minste den
Beverhandel te ontrecken ende vructeloos te maec-
ken. Ende alhoewel des Compagnies ministers ^{al} daer te
lande hier hiertegens vertoont en naect en claer
aengewesen hebben derselver ongefondeertheit in desen
ende dienvolgens hunne frivole excepties, uijtvluchten
en pretenties claerlyck hebben wederlegt-gelyck uijt de
voorschreven deductie mede is te sien. Soo vernemen des
niettemin met de laeste brieven van de Staat Nieu-
Nederlant gecomen dat des Engelsche nabuyren van de
Noort voornemens blijven met ofte tegens gemoede
hun op de voorschreven Noortrevier neder te setten
ende een Colonie te formeren,

Sijnde hier noch by gecomen een ander ende dubbeld
Swaricheijt van de Engelsche nabuyren om de Zuyt
gelegen tusschen de Virginia ende de Zuytrevier in
een plaetse genaemt Merrilant want deselve hun
oock int laeste van de verleden jare verstorut hebben
te vier ende te swaert [ ] op te eyschen niet alleen de
fortresse genaemt Nieuwe Amstel (op de voorschreven

4

Zuigtrevier leggende ende alwaer de achtbare Regeringe der Stadt Amsterdam haer coloine gestabiliceert ende begreepen hebben,) nemaer ende by gevolge oock de gantsche Zuigtrevier ende sulcx uijt crachte van seecker Patent ofte Octroy door des Coninck van Engelandt Carel de eerste hoogloffelijcker gedachtenissen, aen seeckeren Baron Baltimore vergunt ende toegestaen, Niettegenstaende uijt het voorschreven Patent oock selffs blyckt dat hetselve van den hooggedachte Coninck geottineert ende vercregen is op abusive voorgevinge namenlyck van dat die Landen alsdaer, by niemant gepossideert soude sijn geweest gelijk het contrarie crachtelyck bewesen wordt geschiet te sijn by de nederlantse natie die van de voorschreven Revier possessie genomen hebben, lange jaren voor dat het gemelte patent is vercregen geworden, gelijk oock in de meergemelte Deductie en hare bylagen kan werden gezien.

Sulcx dat de Compagnie in dat Americaensche geweste van beyde sijde, namenlyck van de Engelsche om de Noort en Zuigt gedreijght wort ende perijckel is lopende om uijt hare soo rechtvaerdige gepossideerde Nieu Nederlandtsche provincie geheel gedrongen ende gestooten te worden, (als d'onse in getal aldaer overtreffende), Ende daerdoor desen Staet ende derselves getrouwe ingesetenen oock comen te misschen, die benefiteen, voordeden ende proffijten die se ten respecte van verscheijde gelegentheyden die alhier om prolixiteyten te vermijden, onaengeroert werden gelaten, als voor desen meermale, gezemonstreert sijnde) daarvan, als nu sijn genietende ende dagelijcx meer ende meer staen te genieten, Sijnde de voorschreven Provincie reets in soodanige Postuyre gebracht

5
dat se niet alleen van haer selven, can bestaen, nemaer
waervan oock getrocken, beginnen te worden, reedelijcke
vruchten ende incomsten, Sulcx datse met Godes hulpe
in weijnich jaren goet maken, sal voornamentlijk soo
het geensurpeerde gerestitueert ende sij alsdan, in vredige
possessie moeg, werden gelaten, de onkosten, die de Compagnie
in t'oprechten, ende bevorderen, van dien aen haer gedaen
ende geleijt heeft ende al verre over de thien Tonnen
Gouts comen te bedragen,

Waeromme Bewinthebbers dan hun plicht geoordeelt
hebben, Uwe Ho. Mo. bij desen onderdanighlyck te ver-
soecken, dat deselve bij dese gelegentheijt de Heeren
Ambassadeurs alnu nae Engelandt gaende in last
ende commissie gelieven te geven, niet alleen van alle
soedanige onbehoorlijcke ende vyantlijcke proceduren
klachtich te vallen, nemaer ende bysonderlijcken, dat oock
vervolgens bij sijne Majesteijt des Coninck van Engelandt
serieuse instantie gedaen, versocht ende aengehouden
moeg, worden,

Eerstelijck dat den Baron Baltimore (die sich alhier
in Engelandt is onthoudende) van syn ongefondeerde pre-
tentie mach comen te desistieren, ende dienvolgens de
onse aldaer ongemolest te laten,

Immers ten minsten dese saecke in state moeg,
blijven ten tijt ende wyle door wedersijts gecommitees-
de aldaer te lande werde gemaect ende vastgesteld
en Limietscheijdinge tusschen die van Merrilant
voornoemt ende Nieu Nederlandt

Ten tweeden, dat sijne Majesteijt mege comen goet te
vinden, ende ordre te stellen, dat de Versche rivier ende

de landen daerop aen beyde syde leggende mitgaders
 oock een gedeelte van't lange Eijlant bij de Engelsche
 om de Noort van de Compagnie soo onrechtveerdich ge-
 usurpeert wederom aen deselve moget werden geresstitu-
 eert ende dies volgens de Engelsche, die hem daerop
 Neergeslagen hebben ende blyven willen, gehouden sijn
 hem te sullen dragen als andere Vassalen en onderda-
 nen van hare Ho. Mo. ende de Compagnie aldaer te
 Lande etc.

Ende tes derver datter alsdan een linietscheij-
 ding tusschen de gemelte Engelse van de Noort ende
 de Compagnie werde gemaeckt ende vastgesteld als
 sijnde het eenich middel omme derselver invasiën
 en usurpatien in toecomende te stutten ende te weer-
 houwen,

Ende dewyle de Compagnie hierdoor aldaer te Lande
 nae alle apparentie sal conner gauderen een vredege
 possessie ende het dienvolgende oock strecken sal tot
 groote gerustheijt van beyder natien in dat geweste,
 Soo en conner (onder reverentie) niet twijffelen off
 Uwe Ho. Mo. sullen hier ontrent soodanige goede
 orde stellen ende devoiren doen contribueeren als de
 gewichticheijt van de saecke ende hare wijzen raet
 Toedragen sal,

Alleenlyck sullen by dese occasie hier noch by
 voegen dat dewyle Coninck Carel de eerste hoochlof-
 felycker gedachtenisse Vader van sijne jegenwoordige
 Conincklycke Majesteijt gelieft heeft tijt Ootmoede-
 lycke versoeck van de Westindische Compagnie te

7

verclaren, ende te consenteren, dat derselver Schepen
soo in traficq als ten Oorloge uytgerust- bejde in de
uyt- als thuysreijse sonder eenige molestatie, belet
ofte verhinderinge sulcken hebben, ende genieten vryen
in- ende uytgaenck in alle syne Majesteijts havenen,
reeden, ende kreecken, gelijck by derselver Acte van
consentement op den 5 Septembris 1627 tot Wixhal
gepasseert (waervan Copie hier nevens gaet) breeder
is te sien, dat hare Ho. Mo. oock de heeren Ambassa-
deurs in last ende Commissie gelieven, te geven, dat
by syne Majesteijt oock sien uijt te wercken, de con-
firmatie en renovatie van de voorschrevene, acte van
consent opdat de Compagnie haer daer van by alle
occasie moege comen, te dienen, als naer behaoren,
Twelck doende etc.

Deductie ofte naeck ende klaer verhael van
 de gelegentheit van Nieu Nederland, wie de eerste ont-
 deckers en Possesseurs van dien sijn geweest, mitsgaders
 de onbehoorlijcke ende geweldige usurpatie van de En-
 gelse Nabuijen aldaer gedaen op de Landen gelegen bin-
 nen de Limiten van de geotroijeerde Westjndische
 Compagnie

Nieu Nederland, dat gelegen is op de Noort-
 Custe van America op de hoogte van 38 tot 41 1/2 graden
 ofte daerontrent langs de Cust, heeft sijn bepalinge
 aen de Noort Oostsyde van de Landen alnu genaemt
 Nieuw Engeland ende aen de Zuytwestsyde van de
 Virginia. Welck geweest ofte lant, dat seer vrucht-
 baer ende van een seer goede ende gesonde lucht is,
 eerstmael door de Nederlanders (getlyck oock haeren
 naeme getuyght) op haeren coste ontdeckt ende ge-
 vonden is geworden int jaer 1609 door seeckeren
 Hendrick Hudson schipper ende coopman op t schip
 de Halve Maen, gaende in dienste van de geotroijeerde
 Oostindische Compagnie, want de inboorlingen ofte
 wilden het voorschreeven schip met groote verwonder-
 inge jae voor een zeemonster aensagen, verclarende
 noijt diergelijcke schip ofte menschen aldaer ge-
 weest te sijn.

Werdende tselve te meer bevesticht aen
 de namen der Eylanden, Baeijen, Flavener, Rivie-
 ren, kellen ende plaetsen (oock een groot stuck weegs
 aen geen sijde Cabo Cod by de onse Nieuw Hol-

9
lant genaemt) die alle Nederlantse benaminge hebben gegeven van Duijtsche Schippers en handelaers.

Naer welke ontdeckinge het jaer daeraenvolgende namentlyck 1610 eenige Coopluijdes van hier weder een Schip derwaerts gesonden ende oock vervolgens van de Ho. Mo. Heeren Staten generael Octroy geobtinieert hebben gelyck by de Copie van dien is blyckende, gaende onder Lettra A. omme in desen quartier alleen te mogen varen ende den Handel te drijven, tot welken eynde sij oock in den jaere 1615 boven op de Noort Rivier ontrent het Eylant Manhattans een Reduyt off forter hebben gelegd ende met cleyne besettingen gelater, blyvende doorgaens aldaer eenigh Volck legger, omme den handel met de jibowlingen off Wilden te drijven, twelck alsoo gecontinueert ende onderhouden is tot hare Ho. Mo. in den jaere 1622 dit geweste van Nieu Nederlandt mede gelieft heeft te vervatten onder Octroy van de Westindische Compagnie.

Welcke Compagnie dan dese Nieu Nederlandtse Provincie terstont nae tijts gelegentheit, gelyck in alle beginselen geschiet, in 't besit en possessie genomen heeft, tot dien eynde van begin aff ende sedert den jaere 1623 aldaer doende legger vier forten, te weten twee op de Noort Rivier als Amsterdam en Oranje, een op de Zuyt Rivier genaemt Nassau, ende het leste op de Verse rivier genaemt de Floope in alle welke forten altyt besettingen geweest ende onderhouden is geworden.

Dese forten soo wel Zuyt als Noortwaert gelegen, sijn bij de gemelte Compagnie niet alleen doen leggen om de voorschreev. Revieren te sluyten ende te eijgenen, ne- maer oock omme de Landeryen tusschen haer begriip (sijnde als doen ontrent 60 mylen langs de cust) als ontrent haer, ende aen de anderen Syden der Revie- ren soo verre des Eigendom by occupatie streckten te possideren, voor eijgen te verclaren ende bevryden tegens alle wijtlantse ofte inlandtse Natie, die deselve te- gens haer wil ofte danck souden trachten te usur- peren,

Ende tot meerder gerust-ende verseeckertheit soo heeft de Compagnie (omme haer possessie des te gerechtelijcker te bevestigen) door hare Ministers vee- le ende verscheijden Landeryen op diverse plaetsen binnen hare voorschreev. Limiten gelegen van de Naturellen aldaer doen koopren, gelyck by verscheijde resoluties, gront ende opdrachtbriever souden comen werden gesien, alwaer se dar oock Limietpalen op- gerecht ende het wapen van haer Ho. Mo. hebben later aenslaen omme andere natien, die aldaer sou- de mogen comen, te waerschauwen dat dit Landt ge- eijgent ende gepossideert was.

Alleenlyck heeft de Compagnies gelegentheit na- derhant niet willen toelaten de Revieren van Pequa- tos socket, Narikansik anders genaemt Slaepsbaey met forten te besetten, als sijnde binnen Cabo Cod ge- legen.

Welcke gelegentheit waergenomen sijnde bij de En- gelse van Nieuw Pleymuijden in Nieuw Englant, soo heb-

11
deselve eenige mylen boven des Compagnies fort de Hoop be-
ginnen een handelhuys te bouwen, daer voor-eerst op com-
mandeerde eener meester Pinsen.

Waertegens a^o 1635 door des Compagnies Directeurs Wou-
ter van Twiller is behoorlyck doen protesteren ende des voor-
schreves Pinsen aengesicht hem uijt des Compagnies gepos-
sideerde jurisdicte te begeren, twelck weijgerende stelde
hem ter defentie, Ende alsoo des Compagnies ministers niet
gelast es waren eenigen hostilitejten aen de Engelsche nabij-
zen te thoonen is des voorschreves Pinsen aldaer in Possessie
hoewel onwettelyck gebleven.

De Engelsche van tijt tot tijt dapper is haer geweste
vermenichvuldigende door de Troubeles in Engeland heb-
ben westwaerts beneder Cabo Cod de Nederlanders limi-
ten genadert, innemende het Rode Eijlant, Bloex Eijlant,
Maertens Wijngaert, Sloepsbaey (alwær nochtens van
wegen de Compagnie 1636 door eener Abraham Pieters van
Haerlem op het Eijlant queteurs voor in dito Baij gelegen
Possessie genomen is) ende Peguatoers Riviere, die sij pre-
tendeerden door wapenen van de Naturellen geconques-
teert te hebben vermits sij die Natie geheel hebben t'on-
dergebraght.

De Engelse met de voorgemelte usurpatie in de
Nieu Nederlandtsche Limieten niet vernoegt sijnde, sijn
in dese onbehoorlycke proceduren voortgevaeren ende heb-
ben zelfs tegen alle recht ende billicheijt es menichvoldi-
ge protestaties op de Landen, die reets door des Compagnies
ministers waren vercoft, gelegen op de Verse Rivier en-
de maer een Götelingh schoot van 't fort de Hoop

gebout een Treffelijcke Stadt Gertford genaemt met verscheyde andere dorpen en gehughten. Ende dewyle sij geen vervolgh ofte verhinderinge wegens de gedane protestation en waer vernemende, soo sijn sij wederkant in hare onbehoorlijcke usurpatie al voort gevarien ende hebben gebout Ses mylen westwaerts aen een fraeye Stadt Nieu Haven genaemt met eenige dorpen ende gehughten, daertegens dan oock als voren op verscheyde tijden is ge protesteert.

Het Lange Eylant dat omvangen is suiitwaerts met den grooten Occraen ende Noortwaerts met de Oost Rivier ongevaer dertich mylen langh by de Nederlanders wegens de Compagnie in possessie genomen, (voordat de Engelse jets hadden te pretenderen ofte oijt te varen gepretendeert hebben,) met het stighen van de dorpen Amersfoort, Heemstede, Vlissinge, Gravesande ende Breuckelen met een groot getal Bouwerijen ende plantagie sijnde de inwoonders derselver alle subiecten ende vassalen van haer Ho. Mo. ende de Compagnie.

Dit Eylant is deser niettegenstaende van soodanige onbehoorlijcke usurpatours niet vrij moegh blyven alsoo die van Nieuwhaven (by de Nederlanders van oude tijden Rodenberck genaemt) op 't Oosteijnde vant gemelte Eylant twee dorpies hebben gesticht met namen Zuijtkampton ende Zuijtholt.

Gelyck se dan oock in de kromme Gouw sijnde een binnenmeer in 't Lange Eylant ingenomen hebben een plaetse genaemt Garnarts Eylants, gehorende tot het voorschreven Lange Eylant ende seer bequaem sijnde tot de Visscherije van cabeljauw en anders.

-- Jae is dese Usurpatie noch vermenght gewordev met

13

de grootste verachtinge ende bespottinge ter werelt wout
off wel de Engelse bewust was dat de Compagnie aldaer
op het lange Eylant doer coopen hadde alle de Landen,
die seecker Overste ofte Sackima genaemt Pensawits
waren toecomende ende in teecker van possessie daerop het
wapen van haer Ho. Mo. aen seeckere boom was aenge-
slagen soo hebben die natie niet alleen 't voorschreue wa-
pen affgeworpen nemaer oock in plaetse van dien gemede-
len bespottelycke Tronie tot groote vilipendie van haer
Ho. Mo.

Welckers Onderdaenen dan oock aldaer veel Smaets
ende hoons van die Natie hebben moeten uijtstaen soo
in haere persoonen als goederen gelyck uijt seeckere bij-
lage gaende onder Litra B. onder andere mede can wör-
den gesien Ende alhoewel jegens alle scodanige onbehoor-
lycke proceduren verscheyde malen by aenschryvinge
satisfactie is versocht, soo isser echter niet op gevoght
nochte geobtineert geworden comen werden.

In deser voegen dan hebben de Engelse van alle de
bovengenoemde plaetsen ende bysonderlyck van de schoone
Varsche Revier door onrechtvaerdige usurpatie haer
Mr. gemaeckt niettegenstaende hun wel bekend ende be-
wust was dat de Compagnie de possessie van de selve niet
alleen hadde bevesticht met het leggen van haere fortres-
se ende eenige bouwerijen daernevens, nemaer dat se
oock voor haere Conste veel Landeryen daerontrent
van de Naturellen ofte Eijgenaers gecocht ende de Com-
pagnie opgedragen waren.

Twelck dan oock genoegsaem gededucert kan wer-
den uijt het geene die van Nieu Engelant Usurpatours

L^a B.

Van de voorschreven Varse Rivier gedaen hebben ten tijde
als wanneer de onlusten tusschen de Coninck Carel de 1^e
hooghloffelijcke gedaghtenisse en syn Parlement in En-
gelant waren uitgeborste tot vijantlijke Actie, Nament-
lijk aen de Compagnies ministers aldaer presenterende
een jaerlijcx Erkentnisse te doen ofe uijt koop met deselve
te shaecken oock tot dien eynde in den jare 1641 herwaerts
aensendende eener Mr Hugo Pieters, Predicant tot Salem,
met last ende Authorisatie omme met de Compagnie hier-
over te accorderen, gelijk beyde uijt de Copie van syn cre-
dentiebrieff en schriftelycke propositie hiernevens gaende
onder Littra C. oock eenichsints can werden gesien.

L. a. C.

Gelyck dan oock de Engelsche usurpateurs van't
Roode Eijlant (doen sij met die van de Baij in verschil
waren des Compagnies ministers aldaer aengesocht heb-
ben onder de Duytser te mogen staen ende schuylen, ge-
lyck sulcx alles claerder uijt de Stucken ende docu-
menten onder des Compagnies ministers in Nieu Neder-
lant berustende soude conner werden gededucert ende
bevestight.

Doch tsedert de ongeluckige veranderinge in de Re-
geringe van Engelandt voorgevallen hebben dese Natie al-
daer omme haer doen een schijn te geven opgesoght veele
uiftoluchten, circumstantien, opgeraapte en versierde
argumenten omme des Compagnies wettige pretentie
en goet recht te verduysteren en te achterhalen, dien-
volgende van tyt tot tyt geduyrich ende even sterck
in dese haere soo onrechtvaerdige usurpatie op des
Compagnies Landen en jurisdictie voortvarende tot
metckelyck nadeel van deser Staet ende Compagnie

15

Bij welke onlijdelijke usurpatie het dan noch niet gebleven^{en} sij, want dat haere begeerte verder was streckende is gebleecken, als wanneer eenige van die Natie door sinistre middelen, ende openbare practycken getracht hebben, de Compagnie uyt dat geweste van America geheel te depossideren, ende te verdrjven ofte ten minste derselver onderdanen, aldaer hunne regeringe te doen, onderwerpen, welke middelen dan bestaende sijn geweest in de voorschreven ingesetenen van haer Ho. Mo. ende de Compagnie te debaucheren, op te ruijen ende te trecken uyt den eedt, die sij aen derselve gedaen ende schuldich waren onder anderen bij seckeren, seditiensen ende muijtjnensen, muijtjniser Brieff, van eenen Jan Onderhit geschreven, genoeghsaem is blykende, waer van de Copije onder Littra D. is gaende.

La D.

Waerop dan den 9 Martii 1655 is gevolght (als wanneer die onlusten, alhier tusschen Engelandt ende Nederlant al lange waeren, by geleght) dat eenige seditieuse Engelse (waeronder eenen George Baxster ende James Fluybert) ingesetenen sijnde van desen Staet ende de Compagnie op t Lange Eylant in de dorpe Gravesande hun Publyckelyck ende voor al de werelt aldaer verclaert hebben voor Onderdanen van de Regeringe ofte Republycque van Engelandt, tot dien eynde desselvs wapen aldaer oprechtende gelijk bij de nevensgaende Copie onder Littra E. gesien can worden.

La E.

Daer nochtans dese muijtjnise Onderdanen seckerlyck bekent was dat den Staet ofte Regeringe van Engelandt op dese dorpe Gravesande, die nevens Heemstede

Amersfoort, Breuckelen, Vlessingen, ende andere meer op
 't lange Eylant waeren leggende met geen fundament ter
 werelt en hadden te pretenderen, gelyck genoegsaem klaer-
 tyck can werden gesien uyt de supplicerende ende demoe-
 dige missiven, die de voorschreven Engelse ende magistraten
 van de voorschreven Durpen ende byzonderlyck Gravesande
 en Heemstede van tijt tot tijt aen de bewinthebberen
 van de Westindische Compagnie ter Camere tot Amster-
 dan als aen hunne Heeren en Patronen geschreven heb-
 ben, waervan dan eenige Copijen onder Littra F. syn gaende.

La F.

Ende off wel dese aenslach door tydelijcke voorsich-
 ticheijt van des Compagnies ministers hun aldaer mis-
 luckte, Soo hebben echter deselve natie niet stille gese-
 ten, maer gelyck sij gewoon waren gecontinueert met op
 en in onse Landen en juriddictie te usurperen ende onder
 andere dan oock op 't voorschreven Lange Eylant, waerte-
 gens off wel wierde geprotesteert, soo hebben desulcke
 die hun aldaer nedergeslagen hadden, noch wel vreem-
 de en bedenckelijke antwoorde (gelyck meer geschiet
 was) derven geven als uyt twee copijen, protesten ~~en~~
 en antwoorde gesien can worden, gaende onder Littra

La G.

G. Welcke en ongehoorde proceduyren des Engelse des
 Compagnies ministers aldaer te Lande seer becommert
 heeft gemaect in vrese off soodanige onverdragelijke
 actie ende stouticheden mogten werden gestijft, waer-
 omme sij dan aen de nabuyrige Gouverneurs van
 Nieuw Engeland sulx van tijt tot tijt bij forme van
 claghte hebben gecommuniceert ende daerby versocht
 dat soodanige vijantlijcke actie ende onlijdelijcke usur-

17
patie bij henlijden niet gestijft maer veelmeer tegenge-
gaen moghte werden gelijk goede Nabuijren en gealli-
eerde schuldigh ende gehouden waren te doen,

Waerop wel eenige ontschuldigingen sijn geschiet
doch niet soodanige die conde weghnemen de presump-
tie van het contrarie dat te meer becraghticht ende
bevesticht wiert als wanneer men kennisse kreegh
datter van daer over Baston naer Out Engelandt ge-
sonden was eenen James Grover een van de compli-
cen van George Baxster ende James Huÿbert ende
selffs dies man sijnde, dewelcke het wapen van de Repu-
bliÿcke van Engelandt in de durpe Gravesande hadde
opgerecht.

Welcke James Grover dan oock wederom aldaer vervol-
gens gecomen is in den jare 1657 medebrenghende een missive
van de gepretendeerde protecteur Olivier Cromwel, geadres-
seert sijnde aen de Engelse ingesetenen op't Lange Eijlant,
die hij dienvolgende aen de magistraten van de Durpe Gra-
vesande (gelijk vooren geseght onder des Compagnies juris-
dictie gehoorende) presenteerde om geopent ende gelesen te
worden (gelijk uijt twee copijen missiven door des Com-
pagnies ministers aldaer geschreven en gaende onder Letter
H. is te sien), twelck tot geen ander eynde en constrecken
als omme de ingesetenen van desen staet ende de Com-
pagnie te persuaderen ende te trecken uijt de gehoorsaen-
heijt een ¹⁾ eed, die sij aen deselve gepresseert ende schul-
dich waren.

Wt welke maxime ³⁾ van doen klaerlyck blecke
dat soodanige usurpateurs ende miÿtijnen oock selfs
van de Engelse Regeringe alhier te lande wierden ge

1) lees: en

3) lees: maniere

2) lees: gepresteerd

maintineert ende gestijft.

Welcke maintenuue ende stijvinge die van Nieu
 Engeland dan soodanich geencourageert ende gemoedicht
 heeft dat, niettegenstaende sij de Compagnie van de gehe-
 le Verse Revier gedeposideert ende gestooten hadden,
 gelijk oock van het Oosterse gedeelte van 't Lange Eij-
 land, Sij echter daermede noch niet te vreden sijnde het-
 ooge geworpen hebben op de Noort Revier ontrent een
 plaetse genaemt Wappings kil, gelegen tusschen de for-
 ten Amsterdam en Orangie, omme de Compagnie daer-
 van mettertijt te depossideeren, immers ten minste den
 beverhandel te ontrecken, doch aldaer niet wel sonder
 kennisse ende consent van des Compagnies ministers
 Connende Kompen, hebben aen deselve doen versoecken
 vrye passagie met voorgeve, omme aldaer een colonie te
 stabilieren, sustinerende hun tselve niet te connen
 werden geweijert, ten opsichte voornamentlyck (soo sij
 seggen) dat de voorschreve uytgekosten plaetse volgens
 seecker patent door den hooghedachten Coninck Carel
 de eerste vergunt, sorterende was aen Massachusetts
 Colonie, En of hun wel hiertegens te gemoet gevoert
 en naect en klaer aangewesen sij dat schoon geno-
 men soodanich patent gegeven mochte wesen, tsel-
 ve niet wegh conde nemen de maght ende Authoriteit
 van de Ho. Mo. Heeren Staten Generael der vrye ver-
 eenigde Nederlanden, welckers onderdanen dat geweste
 van America ende specialijck dan oock die Noortre-
 viere eerstmael ontdeckt ende mede vervolgens onder
 Octroy van haer Ho. Mo. gepossideert hadden, gelijk
 hier voores gededucert is, sijnde lange te voores een
 der hoogdachten Coninck Carel de sijn vader in 't Ryck

19
is gevolgt, dat eerst geschiet is Anno 1625 des niettegenstaen-
de toe vernemen, echter met de jongste brieven uit Nieu
Nederlant gecomen, dat die Natie om de Noort alsnoch voor-
nemens Blyven met of tegens gevreda een Colonie op de
voorschreven Noort Rivier te formeren.

Sijnde ontrent dienselven tijt ende in 't laetste van de
voorschreven jare 1659 hier noch bij gecomen dat hun oock ee-
nige andere Engelse om de Zuyt van een plaetse genaemt
de provincie van Merrilant gelegen tuschen de Zuyt rivier
en Virginia in Chesapeake Bay haer verstout hebben ge-
haet te vier ende te swaert op te eijsschen niet alleen de
fortresse genaemt Nieuwer Amstel leggende op de voorschre-
ven Zuyt Rivier (Alwaer de achtbare Regeringe der Stadt
Amsterdam haer coloine¹⁾ gestabilieert ende begrepen
hebben.) Nemaer en bijgevolge oock de voorschreven
gansche Riviere met harde en onlijdelijcke dreiggemen-
ten fonderende hun opt recht op seecker Patent ofte Ac-
troij dat de hooghgedachte Coninck Carol de 1^e mede
vergunt soude hebben aen de heer Cecilius Calvert,
Baron van Baltimoor, Denwelcker sich alhier in Out
Engelant is onthoudende.

Welcke ongehoorde ende vijantlijcke maniere van
opeijssinge des Compagnies ministers aldaer seer vreemt
voorgecomen sijn als hebbende van die Kant noijt eenige
pretentie ofte protestatie vernomen gelyck oock met
geen fundament^{en} Conde geschieden als een plaetse sorte-
rende onder²⁾ de Provincie van Nieu Nederlandt
Sijnde zelfs de possessie van die Zuyt Riviere met het
bloet van haer Ho. Mo. Onderdanen, versegelt, want is

1) lees: colonie 2) lees: onder

te prematuijriteijt aldaer een Colonie geplant ende
 Cleyn fortien opgeworpen, hebbende aen de Westzijde van
 de Baey binnes de Zuytcaep genaemt de Floerekil,
 soo sijn alle deselve nae eenige tijt van de wilde, ver-
 moort ende verslagen geworden.

Ende naderhant in des jare 1623 is gelyck hier-
 vooren geseght aldaer door de Westindische Compagnie
 doer leggen 15 a 16 mijlen de Riviere opwaerts aen de
 Oostwal het fort genaemt Nassau, dat tot des jare
 1650 met geduijrige besettinge is onderhouden, als wan-
 neer het van daer verplactst ende de Riviere nedor-
 waerts aen de Westwal begrepen is, alwaer alom
 de fortresse Nieuwer Amstel is leggende) gelyck dan
 oock eenigen tijt daernaer benewaerts aen de Schuijlt-
 kil Westwal op de Schuijltkil doen leggen is een Re-
 duijt genaemt Riviers off Beversrede, waerby van
 de Naturellen gecocht hebbende veelde ende verscheijde
 Landrijen omme het gepossedeerde met des te gerus-
 ter gemoede te besitten, Soo heeft de Compagnie ge-
 meijnt gelyckse oock alsnoch is meijnende haer
 possessie aldaer soodanich bevesticht te hebben dat haer
 recht tot deselve onwederspreeckelijck is.

Om welck recht dan soo veel mogelijk te mainteneren
 tegens soodanige quaetwillige nabuijren, Soo hebben des
 Compagnies ministers alleen puet de besettinge van de ge-
 melte fortresse Nieuwer Amstel moeten verstercken met
 een getal van 70 ende meerder coppen soldaten tot mercke-
 lijcke costen van deselve nemaer hebben oock vredens-
 halven ende om verder onheil te prevenireren goetge-

vonden een besendinge te doen aen de Gouverneur ende Rader van de provincie van Merrilant omme hunlijdes waert mogelijk te dissuaderen ende aff te trecken van hun soo onrechtmatich voornemen en dienvolgers hun clare ende naeckte openinge te geven van het onwedespreeckelycke recht dat hare Ho Mo. ende de Compagnie tot dito Riviere waren hebbende met vordere presentatien van de Limiten tusschen de provincie van Merrilant en Nieuw Nederlandt door commissarissen aen wedersijden te committeren onverbreeckelyck en voor Eeuwigh vast te stellen, ofte andersints by nonacordatie te refereren aen wedersijts Souvraines in Europa ende by weijgeringe van alle dies generalijk te protesteren tegens alle onheyle, costen ende Schaden, die alreets hadden geleden ende noch souden comen te lyden gelyck sulcx alles in 't lange en breede gesien kan werden uyt de Copije-declaratie ofte Manifestatie door de voorschreven affgesondene by forme van Oratie gedaen en overgelevert aen den gemelten Gouverneur en Rader van Merrilant gaende onder Littra F.

Ende gelyck soodanige besendinge ende openinge van saecken hun, als gemeynt ^{ae} ~~am~~ overtuight werdende, hadde behooren te doen denistren van haer voornemen, gelyck min wreveliger ende vreedfamer Nagebuijzen soude hebben gedaen. Soo hebben sij echter blijven persisteren by hare voorige sustenue, namentlyck dat de fortresse ende Colonie Nieuwer Amstel ende by gevolge de geheele Zuyt Rivier onder de jurisdictie van de pro-

vincie van Merrilant was leggende, volgens het
gepetendeerde Patent off Octroy vergunt aen den
Baron Balthasar more voornoemt.

Welcke, volgende dan oock de, meergemelte
Baron nu onlangs ende namentlijk op den VII
Junij 1660 aen de bewinthebberer van de Geootroy-
eerde Westindische Compagnie tot Amsterdam toege-
sondes heeft Copie Translaet van 't voorschreven Pa-
tent ofte Octroy omme het gesusteneerde van hem
ende de sijne aldaer te Lande daermede te bevesti-
gen ende dien volgende Eijsschende Submissie ende ge-
hoorsaemheijt van de voorschreven plaetse ende inge-
setener van Nieuwer Amstel ofte bij weijgeringe pro-
teterende tegens de gemelte Compagnie ende vercla-
rende dat hij ter gelegenes tijt de voorschreven Colonie
sal ende wil Reduceren onder sijn gebied ende ge-
hoorsaemheijt.

Welcke Bewinthebberer met des te grooter ver-
wonderinge is voorgecomen, om dat uijt het voorschreven
Patent ofte Octroy dan oock selfs klaerlyck can
gededucert werden, dat de Onderdanen van Haer
Ho. Mo. ende de Compagnie de eerste possessours^d
van die Zuytreviere sijn geweest, want den tijt wan-
neer het voorschreven Patent is geobtimeert is ge-
weest in Junio 1632.

Ende sulcx op abusive ofte ten minste onwetende
voorgevinge want het voorschreven Patent seght onder
andere in substantie dat den Baron Baltimore van
sijne Conincklycke Majesteijt was versoeckende om-

me op synen costen te transporteren ample Colonia van de Engelse Natie nae een Contrarie¹⁾ offe Lantschappen in de alsnoek niet gecultiveerde ende Onbeplante Quartieren van America hoewel in eenige plaetsen derselver bewoont sijnde by seeckere woeste Volckeren hebbende geen kennisse van de Almachtigen Godt.

Ergo niet in een plaetse die alreets²⁾ gepossideert beplant ende gecultiveert was by andere vrije natien en Christenen, sijnde onderdaenen van de Ho. Mo. heeren Staten Generael op Octroy daertoe specialijk verleent ende Sulcx soo veel jaren te voeren, gelyck hierboven soo naectt ende claerlyck is aengewesen.

Sijnde oock die Coninck Carel de 1^e hoochloffelycker gedaghtenisse van te genereuse ende rechtveerdige gemoet geweest omme aen syn onderdanen wech te geven en schencken Landen ende plaetse die alreets by andere vrije natien en syn geallieerde waren gepossideert ende beheert ende waerover hem dienvolgende oock gene dispositie ter werelt en was competerende ofte toecomende.

Ten waere men Sulcx wilde sustinere, omdat de Engelse Natie ontrent dat geweste van America (te wete in de Virginia) hun eerst en voor de Nederlanders neerslagen hebben gehadt.

Twelck, soo plaetse hebben soude, soo meynen dat de Nederlantsche Natie noch al geprefereert soude moeten syn geconsidereert deselve als in vorige tijden geweest, namentlyck Vassalen ende onderdanen van den Coninck van Spanjen. Eersttes vinder ende fundateur van dese nieuwe Americaensche Weerelt, den-

1) lees: Contrarie 2) lees: alreets

welcke, dan, by het ~~maken~~ maken der vrede aen de
Vereenighde Nederlandsche Provincien heeft overgege-
ven alle sijn recht ende Tjitel van soodanige contra-
rie en Domeynen als by haer in gevolge van tijt in Eu-
ropa, America etc. waer, geconquesteert.

Sijnde de tweede navolgers en ondeckers van dit Noor-
dergedeelte van America geweest de Françoijzen, die al-
daer gecomen sijn in der jare 1524.

Als wannes lange jare, daernaet de Engelse eerst
aldaer gecomen sijn.

Doch soodanige sustinne ende versoghte Argumen-
tatie ten onnodich achtende meynen (onder reverentie)
genoegh te sijn naectt ende klaer sededuceet ende be-
wesen te hebben, dat de Onderdanen van haer Ho. Mo.
ende de Westindische Compagnie de eerste ontdec-
kers en Possesseurs sijn geweest niet allee van de
Zuytrevier nemaer oock van de Noortrevier ende Ver-
sche Revier, alle gelegen in de Limiten van Nieu Ne-
derlandt, gelyck hier voer, geextendeert ende berhe-
ven sijn.

Derhalven en connen Bewinthebbers niet twijf-
felen off haer Ho. Mo. Sullen de Compagnie in hare
soo rechtvaerdige possessie mainteneren, ende doen
mainteneren, ende oversulex alle mogelycke devoi-
ren aenwenden ende doe, aenwenden, dat aen d'een
syde de Engelse van de Zuyt namentlyck de Baron Balti-
more magh comen te desisteren, ende aff te staen van sijne
onrechtveerdige pretentie op de fortresse ofte Colonie Nieu-
wer Amstel en Zuytrevier ende aen d'andere syde dat drie
van de Noort ofte nieu Engelandt werde verhindert en belet

25
niet alleen het neerslaen en Possessie nemen op de Noort-
zevier^{re} maer ende voornamentlyck geconstringeert werdes
omme te restituere de gansche Versche zeevare en Landen
daerop aen beide sijden lezzende, mitgaders oock gedeelte
van t Lange Eijlant alle bij hem soo geweldigh als on-
rechtvaerdigh geusurpeert opdat de Compagnie Eijnde-
lingh van haer soo dier gestaene Nieu Nederlandts con-
questen (die haer veel Tonnes Gouts heeft gecost eer tot
soodanige partijre is gebraght) moge comen te trecken
Vruchten ende Benefities die se (soo se in vredege posses-
sie magh werden gelaten) haer daer van is belovende.

1) lees: postuyre

L^a A. Die Staten Generael der Vereenichde Nederlanden Allen
dengeenen, die dese tegenwoordige sullen werden gethoont,
doen te weten

Alsoo Gerrit Jacobsse, Witsen out Burgeme^r der Stadt
Amst^{er}edam; Jonas Witsen, Simon Momssen, Reeders
van den Schepe genaemt het Vosken, daer Schipper op is
geweest Jan de With; Hans Hongers, Paulus Pelgrum,
Lambert van Tweenhuisen, Reeders van de twee Schepen
genaemt den Tijger ende de Fortuijn, daer Schippers op
sijn geweest Adriaen Blocq ende Hendrick Corstiaent,
Arnoult van Lybergen, Wessel Schenck, Hans Claes-
sen ende Berent Sweerts Reeders van het Schip genaemt
de Nachtegael, daer schipper op is geweest Thys Volc-
kerts, Coopluyden der voorschreves, Stadt Amsterdam
ende Pieter Clementsen, Brouwer, Jan Clementsen, Kiees en-
de Cornelis Volckertjen, Coopluyden der Stadt Hoorn, Ree-
ders van den Schepe genaemt de Fortuijn, daer Schipper
op is geweest Cornelis Jacobs Man, alle alsnu te samen
vereenicht in eene Compagnie Ons reverentelyck ver-
thoont hebben hoe dat sy supplianten tot hare groote
excessive costen, ende schaden, door verlies van Schepen
ende andere groote perijculen, dit tegenwoordige loopende
jaer mette voorschreves, vyff Schepen ontdeckt ende gevon-
den hadden seeckere nieuwe Landen leggende in America
tusschen Novam Franciam ende Virginiam sijnde de de-
Custen daervan gelegen opten Polus hoochte van veertich
tot vijffenveertich graden, alsnu genaemt Nieu Nederland
versouckende mitsdien (nademael wij in de voorlede
maent van Meert tot voorstant ende vermeerdering

van de commercie hadden, doen, publiceren, seecker Generael
 consent ende Octroij houdende dat diegeene, die eenige
 nieuwe passagien, havenen, Landen, ofte plaetsen van
 doen, voort to aen soude ontdekken, hij deselve alleenlyck
 sal mogen bevaeren, ofte doen bevaeren, voor vier reysen, son-
 der dat niemant anders directelyck ofte indirectelyck
 deselve nieuwe ontdeckte ende gevonden Passagien, ha-
 venen, Landen, ofte plaetsen sal mogen uijt de Vereenigde
 Nederlanden, bereylen, bevaeren, ofte frequentieren, voordat
 den eersten bevinder ende ondeckes deselve vier reysen
 selffs sal hebben gedaen, ende doen, doen, binnen der tijt
 hem daertoe te Limiteren, by verbeurte van de paenen
 int voorschreven Octroij geexpresseert etc. doch wij hun
 behoorlycke acte van t voorschreven Octroij in forma ge-
 depescheert soude, willen, hebben, verleenen.

welck aengemerckt soo ist dat wij in onse vergade-
 ringe gehoort hebbende Pertinent Rapport van de re-
 monstranten van de ontdeckinge ende bevindinge van
 de voorschreven nieuwe Landen, ofte voorschreven Limi-
 ter, ende Graden, ende van derselver wedervaeren, Wij desel-
 ve Remonstranten (als nu tsamen, in eene Compagnie ver-
 eenicht) Geoctroijeert ende geconsenteert hebben, consentieren
 ende octroyeren deselve mits desen, dat sij de voorschreven
 nieuwe gevonden Landen, leggende in America tusschen No-
 van Franciam ende Virginiam, daervan de Zee costen ge-
 legen sijn, ofte Poli hoogte van veertich ende vijffenves-
 tich graden, als nu genaemt Nieuw Nederlandt gelyck te
 sien is uijt de figurative Caerte door deselve getransfi-
 geert, alleenlyck sullen mogen bevaeren, ofte doen bevaeren

20

voor vier reysen binnen der tyt van drie jaeren inne-
gaende den eersten Januari 1615 naestcomende ofte eer, son-
der dat iymant anders directelyck ofte indirectelyck de-
selve nieuwe ontdeckte ende gevonden Landen, havenen
ofte plaetsen binnen deselve drie jaeren sal vermogen
uyt dese Vereenighde Nederlanden beseylen, bevaren ofte
frequenteren, by poene van confiscatie van de Schepen
ende goederen, daermede hier jegens sal worden geattentert,
ende een mulcte van vijftich duysent Nederlants duca-
ten ten proffyte van de voorschreven Bevinders ofte ontdec-
kers, Behoudelyck dat wij by deser niet en verstaen eeni-
ge Prejuditie ofte verminderinge te doen aen onse voor-
gaende Octroijen ende Concessien, Ende dat oock onse
meeninge is ingevalle eenige geschillen ofte differenten
uyt dese onse Concessie comen te gerysen, ofte ontstaen
dat deselve by ons sullen werden gedecideert, Ontbie-
den ende Bevelen daerom wel expresselyck alle Gou-
verneurs, Justiciers, Officiers, magistraten ende Inwoon-
ders der voorschreven vereenighde Landen dat sij de voor-
schreven Compagnie rustelyck ende vredelyck laten ge-
nieten ende gebruycken 't volcomen effect van desen
onsen Octroije ende Consent, cesserende alle contradic-
tien ende Empexhementen, ter contrarie want wij t
selve ten dienste van des Lande bevonden hebben alsoo
te behooren.

Gegeven onder onsen Cachette, Paraphure ende de Sig-
nature van onsen Griffies in 's Gravenhage den xi Octo-
ber 1614.

La B.

Conditie ende Voorwaerden, gemaect tusschen Jacob van Curles Commissijs ende den Oversten van Sickenames op den 8 Junij 1633 als volgt.

Den voornoemde Curles ende Oversten, genaemt Wapijquaert ofte Tattoopan Overste van Sickenames Rivier ende Besitter van de Yerse rivier van Nieu Nederlandt op haer spraeck Conetteecuck sijn in minne ende vruntschap geacordeert over de loop van de plaetse genaemt Sickajooek ontrent een mijl langs de rivier naes beneden, ende een derde van een mijl breed tot het Hoogelant ende over de kil opwaertj een vlachte tot het naeste kiltien gelegen met secker conditie dat op het gecofte lant alle natien vrij sonder eenige vreesse ofte perijculen mochten come, handelen ende wat oorlogen dat tusschen hem ofte anderen soude mogen vallen, sonder dengeenen die daer voet op ons Landt gestelt hadden leet mogen doen ofte laten geschieden. Is mede int voorschreven contract expresselijck besongen ende van den Oversten voornoemt geconfenteert dat den Sequeen bij ons soude mogen wonen, alles ten versoecke ende grootte Olyschap van de Sequeen Altairbaenhout en alle gelegene natien, van de Sequeens sijde is het geschiet met kennisse van Majaretinne Overste van Chaloups bij ende is door Jacob Curles aen den Overste van Sickenames voort selve lant betaelt een stuck Duffels lanck Sevenentwintich ellen, Ses bijlen, Ses ketels, achtien messen, een rapier lemnet, een scheer ende eenige smuyteling alle twelck was se-

teeckent bij Jacob van Curler, Fredrick Lubbersen, Gillis Pietersen, Claes Janse, Ruijter, Domingo Dios, Barent Jacobsen Cool ende Pieter Louwerensen.

Anno 1633 den 8 Junij is door Jacob Curler commissaris in dienst van de Westindische Compagnie uijt last van den Directeurs ende Rader van Nieuw Nederlandt gecoft van de Overste van Sickenames met bewillege ende toestemminge van de Ingesetenen aldaer alle het vlacke Landt omtrent een myl lanck d'wars door t Bos in de revier ende omtrent een derde part van een myl breed ende een musquetschoot over de kil alwaer door ditto Curler uijt last voorschreven is begonnen te bouwen t handelhuys genaemt de Floop gelegen in de Verse revier van Nieu Nederlandt met expresse conditie van de Cooper ende vercooper dat alle naties van Indianen vrij op t selve voorschreven Landt soude mogen come, om met ons te handelen ende al waren t vijanden van d'een ofte d'andere naties sy malcanderen op t gecofte Landt niet mochte molestere, welke conditie alsooer betreffen ende geslooten is tot groot contentement van de Wilden voornementlyck van de Sequeer, alle t welke geschiet is ter presentie van alle Compagnies dienaers daer aldaer present wesende.

Protest.

De Directeurs ende Rader van Nieu Nederlandt insinueren, mits dese Willon, Holmes, Leijtenant ende Coopmar van wege de Engelcke Gouverneus van Pleijmijden, altans in de Losie van deselve natie dat hij hem terstont sal vervorderen met alle syn volck ende habitatie op te breccken van de Landen liggende aen de Verse revier ^[die] gedruylich door onse natie behandelt is

31

ende voor tegenwoordich een fort opgerecht is ende 't
lant van de Indianen gecoft ende betaelt hebben, ende
by weijeringe van dien protesteren van alle schade ende
interesse die de geotroyeete Westindische Compagnie
daerdoor soude comen te lijden, Aldus gedaen ende ge-
arresteert opt fort Amsterdam in Nieuw Nederland den
XXVe October 1633 in presentie van de nabeschrevene ge-
tuigen, oock schriftelijke antwoord op hetelve gevordert
gaff de Lijutenant voornemt dat hij geen schriftelijk
ei conde geven dewyle hij daer was gestelt ende moest
blijven tot nader advijs van de Gouverneur ende Raet
van nieuw Pleijmuiden oock dat hij daer was ende
meende te blijven in den name van de Coninck van
Engelant, wiens dienaren sij waren, was onderteeckent
Jacob van Curbier, ²⁾ Frederick Subbertsen, Carel Fran-
sen.

Anno 1633 16 September naer langh vermanen, om aff-
standt van haer voornemen te doen hebben, haer expres-
selijk verboden, boven onse fortificatie eenige handelinghe
te doen, veel min een huys te setten, alsoo ons de rivier
toequam door onse lange frequentatie ende possessie
genomen van de grondt doch sijn ever, ³⁾ voortgegaen. ⁴⁾

Anno 1633 den 25 April hebben de Engelschen in de
Farse rivier des snachts in onse grondt coeren gesaeyt,
waerop dickwils is geprotesteert, naermiddach meende
wij garst op te Pito saijen, maer bevindende datter ge-
saeyt was terugge gekeert ende is een van ons volck
van de Engelse geweldich geslagen op sijn arm dat dien
met conde roeren, een ander Engelsman sloech hem
met thoofft ofte huys van een dissel een gat in 't

hooft datter bloet by sijn aengesicht ende kleeren needer liep.

By Gysbert Opdyck commiss van wegen de generale Geoeconomische Westindische Compagnie ende de ondergeschreeven Compagnies dienaers t naervolgende aen de E. Directeure ende Raet van Nieu Nederlandt schriftelyck verthoont

Dat sy op den 23 April a^o 1640 Mr Hopkens Gouverneur van de Engelse in de Varse Rivier van Nieu Nederlandt hebben aengeseyt ende gewaerschouwt dat sy een stuck Lants gelegen achtens t fort de Hloop wilden ploegen voor de Compagnie alsoo t haer gecoft ende betaelde gront was met verbaef verbot dat hy, Mr Hopkens, ofte ymant van de sijne haer niet soude verworden iets opt voorschreven Perceel lants te kattenetien, gaff voor antwoord dat het haer gront was, alsoo sy tselve (ende niet wy) van de rechte Eijgenaers gecoft hadde ende dat de Peguators noijt Eijgendom aen t Landt hadden gehadt, twelck wilde bewijse, met een Overster van de Morakthans die by de Peguators woonden, ende dat de Eijgenaers gevluucht waren om assistentie van de haeren te soecken, waerop door Opdyck ende de andere Dienaers van de Compagnie weert geantwoort dat die Landen lange jaren voor hare Comste in possessie waren geweest mede aen de rechte Eijgenaers ten dancke was betaelt twelck oock alsoo van de inwoonders is geapproveert, Mr Hopkens seide: Toont u recht, wij sulles t onse Toonen mede dat hy in vrientschap met ons soekt te handelen, twelck Opdyck seide onse meyninge te wesen, maer dat hy inmiddels tgebruyck

23
daerwan begerde te hebben, als wesende onse grondt,
tweelck hij, Hopkens, ende andere Engelsche geensints
wilde toestaen.

Mede dat de Constapel van de Engelsche in de Narse re-
vier op den 24 April 1640 by de onse Cōre met ploeger, be-
sich waren op des E. Compagnies grondt is gecomen, met thien
a elff mans personen, yder met een groote stock gewa-
pent wesende dewelcke onse paerden, die defloech troc-
ker, met slaer, ende roepen, soo vervaest hebben, dat se
van vrees de touwen, en ketens onstucke, trocker, ende
looper gingen, ende alsoo wy de Gouverneus voor dato
gewaerschout hadde, ons geen molest ~~te~~ te doen, op de
E. Compagnies Lant sijn een uyr daernaer dat de Con-
stapel by ons quam weder gaen ploegen sonder belottel

Op den 25 April 1640 des nachts hebben de Engel-
sche t landt te voore, dat daechs door Opdyck was
doer ploegen met cooren besaeyt, waerover door Opdyck
geprotesteert is leverende een schriftelick protest aen de
Gouverneus die tselve niet wilde beantwoorden om-
dat het in Nederduytsch was, seggende ick kan oock
protesteren, ende dat wy niet recht gingen, eyschende me-
de dat Opdyck de E. Compagnies gerechticheyt tot tlant
soude thoonen, mede dat de Engelsche in vrientschap met
de onse sochte, te leven, als nabuyres betaemt, doch soo
wy met geweld quamen, dat sij daertegen geweld soude
gebruycken ende dat hare Coninck haer wel soude
mainteneren, als ons onsen Prince van Orangie, daerop
Gysbert Opdyck voor antwoordt gaff hij niet gehouden
was haer eenich recht te Toonen, doch soo sij iets te seg-
gen hadde, content schriftelick hem leveren, tweelck
Opdyck seijde aen de E. Directeus te willen oversenden.

Mitsgaders dat ons oock seker wel bekend was dat
sijn Majestejt van Engeland niet begeerde dat sij een
ander in t sijn soude, verongelycken. Naermiddach liet
Opdyck in t geploecht lant garst sayen doch de Engelsche
verjoegen t volck, soo is Opdyck selfs derwaerts gegaen
maer de Engelse die op een rij stonden wilden ons keeren
ende begeerden niet te gedogen dat in ons eygen lant, dat
door de onse geploecht was, wiert gesaejt, Inmiddels is
Evert Duyckingh met een hoet vol garst verby de
Engelsche gelopen, in t sayen sloech hem een Engels-
man met een stock op sijner arm, dat hij die niet doe-
ren en conde, een ander sloech ditto Duycking met
een dissel, die in een lange steel stack een gat in t
hoofd, dat het bloet langs sijn aengesicht ende kleede-
ren, Nederliep, daerop wij moesten vertrecken, doch Op-
dyck sprack: gijlieden doet ons geweld ende ongelijk.

Op den 30 Mey des nachts is van de Engelsche een
van des Compagnies Paerden, dat ginck waegen, ghaelt
ende in hare thuyt gebracht buyten ons weter, daer
nae isser een gecomen die ons seide dat het des Gou-
verneurs knecht ghaelt hadde, omdat het Paert
van haer Gras gegeten hadde, soo Opdyck die schade
betalen wilde soude t paert restitueren, waerop ge-
antwoort dat het onse gront ende Gras was, dat sij
met onse paerden niet te doen hadden ende tselve sou-
de wederbrengen daer t ghaelt was.

Op den 21 Junij 1640 Gysbert Opdyck van de Man-
hatans comende ende ongewaerlijck een uyr thuyt was
geweest hebben d'Engelse een coey ende calff in een Oo-
genblik tijts wech ghaelt en t naer tuyn gejaecht.

Op 22 Junij 1640 heeft den Gouverneur van de
Engelse in de Varse revier twee man, een Opdyck

35
die opt begeeren van de E. heer Directeure Willem Kieft
& paert, coey ende kalff weder wilde bestellen soo wy
de schade door deselve gedaen aen't Gras wilde betalen,
waerop voor antwoord gaff een commis soo sij de Besti-
alen ons comporterende weder wilde bestellen, dat sij
t conde doen, maer schade te betalen, hij niet van meenin-
ge was, alsoo deselve op onse gecofte landt haer noodruft
gesocht hadde, ende geen schade geschiet was,

Op den 28 Junij 1640 heeft een Engels Predicant een
voer van't hoeij, soo des Compagnies dienaers gemaeijt
hadde, gehaelt waerover een Commis het, met een
Protest ten huysse van den Gouverneur heeft gevoecht,
dewelcke niet thuis was.

Op den 15 Augusti Pieter Colet boumeester en an-
dere dienaers van de Compagnie mayjende & Cooren
van de Compagnie sijn van de Engelsche verjaecht, die
seyden't haer cooren was ende dat sij t gesaeijt hadden,
waerover Opdyck hen met een Protest verwoecht heeft
ten huysse van Mr. Henszt onder Gouverneur, die ant-
woorde met geen protest te doen, hadt ende dat aljoo
verstonden,

ICK Willem Kieft Directeur Generael van Nieu
Nederland aen U. E. Capiteyn Daniel Patterick, ofte
die het soude mogen aengaen, doet te weten, dat dese
grondt, dewelcke ghij pretendeert possessie te nemen,
Onder de jurisdictie van Nieu Nederland is ende behoort
aen haer Ho. Mo., opdat U. E. in toecomende geen cause
van Ignorantie en pretendere, Ontbieder, ende waerschou-
wen U. E. wyders jets te atteneren tot preiuditie ende
van haer Ho. Mo. ende per faute van dien protestere van
alle onheyl, schade ende interesse, die hieruijt soude
mogen volgen, Adij 15 October 1640 op't Eylant Man-

hatans in 't fort Amsterdam.

Antwoort: wij willen niet doen, dat ten minsten tegen de Ho. Mo. heeren Staten recht sal sijn van wegen eenige Landen van haer in Nieu Nederlandt, nochtans tot daer meer verseeckertheit comt dat dit de Staten lant is, daer wij op woonen, ende ¹ derwen wij geen ander antwoort geven tot dese protestatie,

Dito Directeur protesteert als van te vooren. Was onderteeckent Daniel Patterick, Willem Kieft, Ulderich Lupolt ende Oloff Sevenster als getuygen.

1641.

Op 15 April hebben Pieter Colet ende Evert Duijcking ende Sijbrant Sibolts t lant de Compagnie compe- terende gelegen in de Varse rivier van Nieu Nederlandt omtrent t huys de Hoop geploecht ende creeten daerin gesaeyt, de Engelse sijn by haer op den Ancker ² gecomen seggende: gy sijt goede huyslaeden, dat gy 's morgens soo vroech besich sijt, doch tgeer wij deden was vergeeffs, alsoo sij seyden haerlieden gront was, daerop Colet antwoorde: wij ploegen ons eygen gecofte ende betaelde grondt.

Daerop de Engelseken seyde: wilt gy met u drie mannen tegens t geheele dorp opstaen, de Engelsche hebben Pieter Colet ende de Paerden seer gestooten, ende geslagen ende dreven ons van de E. Compagnies gront, waerover wy Pieter Colet ende Evert Duijcking des gouverneurs Mr Flopkens ende Mr Heijns gevraecht hebben wat haer moveerde ons verhinderung te doen op onse heeren Mrs grondt, seijden dat sij t betaelt hadden, ende haer grondt was, Mr Heijns seijden: Toont bewijs met goede mannen, ende soo wy niet n^olaten wilden, t voorschreeven lant te bearbeiten wilden, ons wat anders leerew, waer-

37
op wy voor antwoord gaven: doet tgeene ghij niet cont
laeten, evenwel sulles, wy t lant ploegen, dat ons behoort
soo Godt Almachtich belieft.

Anno 1641 adij 17 April is Varse revier t lant
van de E. Compagnie weder door haer dienaers begon-
nen te ploegen, daerop wiert bevonder een Engelsman
die stont en spitten, tgeene wy geploecht hadden, die
naer t dorp gegaen is van de Engelse om de andere te
advertieren, dat t lant weder door ons geploecht wiert,
waerop de Engelse, met een mes de touwen, een stucken
sneider ende smeter Sybrant Sibolts op de aerde neder,
hebben voorts de ploegh ende een deel van t touwerck
in t water gesmeter, ende des E. Compagnies paerden
wech gejaecht ende hebben voorts de bouman sul-
kes geweld gedaen niet als Christenen maer als Heij-
denen; was geteekent: Pr Colet, Evert Duyckingh
ende Sybrant Sybolts.

Anno 1641 adij 26 Meij door Elsie Gosens wed
van Jan Hendriexsen Rochen in sijn leven commijs
in t fort De Floop schriftelyck t volgende geadviseert,
dat de Engelse wonachtich in de Varse revier van
Nieu Nederlandt op 24 Meij 1641 rontom dito fort palen
in de ~~stad~~ grondt gestelt hadden, ende met vighels ge-
richelt hebben, in rougen, dat wy ons eijgen wagenpat
niet conde gebruijcken, waermede wy van t bos ende
ons hoeij- en coornlant affgeheijnt waren, waerops
by de dienaers van de welgedachte Compagnie besloo-
ten wiert de paden uyt te trecken, ende in t water

328
De smyten, fwelek oock Straex alsoo int werck is
gesteld. Den gouverneur Mr Weijtingh, gevraecht synde
waerom d' Engelsche sulcke daden aenrichten op ons
gecochte ende betaelde landen, seijde niet aff te weten.

Op 12 Junij 1641 wiert door Goetman Flil aen de
onse in de Varse revier van Nieu Nederlandt gevraecht
off hij die schade, soo door de varckens int bos gedaen
was wilden betalen, daerop geantwoort wiert: Neen,
alsoo deselve op de E. Compagnies lant gezaen hadden.

Op 17 dito wiert van de Raet uijt de Engelse tuijn
tot de onse gesonden Goetman Speenter, die ons uijt
last van den Raet voorsch. aenseijde datter een varcken
van de Compagnies varckens vercocht was voor vijf
schellingen Engels omdat tet op ons lant gaen eeten
hadden, welcke voors. Goetman Speenter seijde: indien
gijlieden de vijf schellingen wilt restitueren sal t varc-
ken u weder bestelt werden, waerop de onse antwoor-
de haer eijger niet behoefde te coopen.

Den 24 dito 1641 quamen Mr Weijting ende een capi-
teijn ende seijden dat sij van onse varckens een tijt
by haer huysen gehad hadden, vragende off wij se
niet weder wilden hebben eerse van honger sterven,
waerop de dienaers van de Compagnie antwoorde
dattet niet christelijck gedaen was andere liedens varc-
kens op te houden, deselve te vercoopen ende van
honger te later sterven, alsoo deselve niet op haer
maer op des E. Compagnies grondt geweijt hadden, seg-
gende hy Mr Weijting ende den Capiteijn: ghij cont
se/halen terwijlen sij noch leven. Des nachts heeft

39
de jongen van Mr Wytting de verckens wederom op
t lant gedreven, doch sijn weder in de thuijn ghaelt.

Copia.

Alsoo wij Capiteijn Daniel Patterick ende Elisa-
bet Feac (volmachtich van haer man Robbert Feac)
nu ter tijt sieckelijck ons voor twee jaren hebben ne-
dergeset omtrent vijff off ses mijlen beoosten de Ne-
derlantse Sugecten van de Heeren Staten, Generael, de-
welcke oock tegens ons geprotesteert hebben, vercla-
rende dat dit lant in haer limiten lach ende dat se
niet soude lyden ijmant haer gerechticheijt soude
usurperen, soo hebben wij gelijcke wel dese twee jaren
dit dragende gehouden omme wel verseeckert te
sijn ofte syne majesteijt van Engelandt eenige gerech-
ticheijt hier op dit lant heeft te pretenderen, ende al-
soo wij daer niets van vernemen ende oock niet langer
dus connen noch derven sitten door de oneenicheden
van de Engelse ende tgevais datter bij is dese ver-
radelijcke ende schelmse wilden, daer wij wel droe-
vige exempelen van gesien hebben, Soo ist dat wij
ons dan begeven onder de beschuttinge van de E.
heeren Staten, sijn Hoocheijt de Prince van Orange
ende de E. Westindische Compagnie ofte hare Gou-
verneurs Generael van Nieu Nederlandt, beloven voort-
deselve gehouw ende getrouw te wesen, als alle eer-
lijcke onderdanen schuldich sijn te doen, waertoe wij
ons verbinden bijde met belofte van Eeden ende
onderteeckeningh, mits dat wij oock mogen verde-
dicht worden tegens alle onse vijanden soo veel

mogelijk sal wesen, ende genieten, voorts deselfde beneficie, die alle patronen van Nieu Nederlandt is vergunt, lijt de vrijheden daer van sijnde. Aldus gedaen ende onder-
teeckent te overstaen van de nabeschreven getuijgen
des 18 April 1642 in t fort Amsterdam. Was onder-
teeckent: Daniel Patterick, Everardus Bogardus en-
do Johannes Winckelman als getuijgen.

Ik Willem Kieft Directeur Generael van wegen
de Ho. Mo. Heeren Staten Generael der Vereenighde Pro-
vincie, Sijn Hoocheit van Orange ende de E. E. Heeren
Bewinthebberen van de geotroyeerde West-Indische
Compagnie in Nieu Nederlandt residerende, aen El
Robbert Coghwel ende Compagnie doen u weten niets
te bouwen noch te planten in de Zuytrevier gelegen
in de limiten van Nieu Nederlandt nochte de landen
daerneffens streckende, alsoo ons deselve gerechte-
lijk toecomen door onse possessie lange jaren te
vooren eer se van eenige Christenen bevaren is,
als blijkt bij onse vasticheden, die wy daerinne
hebben ende oock de mont van de rivieren met ons
bloet besegelt is, ende deselve gronden bij ons meest
gecoft ende betaelt sijn, tensij ghij wilt sitten onder
de heeren Staten ende de Westindische Compagnie
ende haer Eet van getrouwicheijt doen, ende u selven
onderwerpen, tgene de andere ingesetenen doen. Per foute
van dien protesteren van alle schaden ende onheijlen,
die hieruijt soude mogen volgen, ende wille, daervan
onschuldich sijn etc. Robbert Coghwel antwoordt

41

niet van meeninge is onder eenich Gouvernement te sitte,
ende een plaats te verkiesen, daer de Staten Generael
geen Commando te hebben, ende, ingevalle soodanige plaats
niet en is te vinden, is van meeninge wederom te keeren,
ofte, soo in de limiten van Staten sich neder stelt, sal
hem onder deselve begeven, ende alsdan eedt doen. Ac-
tum in de Barckque van Mr Lammerton leggende
op de reede voor t Eijlant Manhattans den 8 April
a^o 1641. Was onderteeckent: Robbert Coghwel, Cor-
nelia van der Hoyckens fiscael, Hendrick van
Dijck als getuijgen. Leger stont: In kennise van
mij Cornelis van Thienhoven Secretaris.

Wij Directeure ende Raet wegen de Ho. Mo. heeren
Staten Generael der Vereenichde Nederlanden, Syn Hooh-
eyt van Orange ende de E. heeren Bewinthebberen der
geoetroyeerde Westindische Compagnie in Nieu Neder-
lant residerende expresse last ende ordre hebbende
van de Welgedachte heeren omme in haren naem van
de Ingesetenen van dese quartieren te copen al sooda-
nige Landerijen bij ons bequaemst geacht tot den land-
bouw ende onderhoud van Alderlei Vee,

waerover wij achtervolgende d'ordomantie van onse
Souveraine heeren van den grooten Oversten of Sackima
genaemt Pensawits hebben gecoft alle de Landen, soo
hem bij erffnisse van sijne voorvaderen sijn naergelate,
gelegen op t Lange Eijlant (in de limiten van Nieu Ne-

derlant) met alsoodanige actie ende gerechtigheit als sij eenichsints mocht hebben te pretenderen, leeft de loopcedulle ende transport daer van sijnde, welcken voors. Pensawits naerdatter eenige vreemde Natie op t voors. Lant ontrent Schouts-bay haer hadden nedergeslagen, ons heeft gewaerschouwt datter eenige overloopers off vagebonden gecomen waren op t lant, dat wij van hem gecoft hebben ende aldaer begonden huysen te bouwen, boomen te hacken ende ander werck te doen ende dat dito Vagebonden aldaer het wapen van haere Ho. Mo. hadden omgehouden.

Hierover om goet ende oprecht rapport ende seeckerheit te hebben van t geene voors., soo is derwaerts gesonden Jacobus van Curler commijs van Cargasoenen met t jacht Prins Willem, denwelcke, comende ter plaetse daer t Wapen van de Ho. Mo. heere Staten was aengeslagen, heeft bevonden tselve wechgebroke te wesen, ende in de boom, daer t aen genagelt geweest is, in plaets van dito wapen een sotschooft gesacht stont.

Alle t welke voors. ons vreent is voorgecomen als sijnde saecke van criminel Ma. ende tot groote cleynachtinge van de Souverainiteit van haer Ho. Mo.

Hebben oversulex naer rijpe delibecatie geresolveert op des 13 Mayo A^o 1640 des secretaris Cornelis van Tienhoven nevens ~~XXX~~ soldaten derwaerts te sende, ende haer de naervolgende Instructie medegegeven, hieronder geinsereert:

Alsoo wij seecker bericht hebben dat eenige natien gekomen sijn op t Lange Eijlant in Maertes Geritsen en Schouts bay, als sijnde de lander van de E. West-

indische Compagnie onder gebiet van de Ho. Mo. heeren Staten Generaal, alwaer deselve t wapen van de heeren Staten soude, ter neder gehouden hebben, ende haer aldaer neder slaen ende tselve lant bebouwen,

Soo ist dat wij u Secretaris Cornelis van Fienhoven, des Onderschout nevens een Sargant en drie en twintich Soldaten, derwaerts senden, omme te vernemen hoe ter mede gelegen is ende sult u reguleren als volgt:

Sult trachten, daer op t onversienste te arriveeren, naer ons oordeel sal t best wesen, met int kriecken van den dach ende d'Engelsen aldaer besettes, ende voorkomen, datter geen gewelt van wapenen en gebruyckt wort, ende voort vernemen wie t wapen wech geslagen heeft, ende deselve vragen wie haer Commissie daertoe gegeven heeft ende haer te constringeren hier te comen haer terantwoorden, soo se weijgerich sijn tselve met gewelt in t werck te stellen, te binden, ende hier te brengen, inventaris nemende van haer goet, als mede goede schriften, makende van, al tgeen datter gepasseert is ende by U.L. passeert, beletten oock dat de Soldaten geen overlust en doen, ende ingevalle dat de wilden selfs t wapen hadden wech gehouden, dat d'Engelsche daerinne onschuldich waren ende sij goetwillich weder wilden vertrecken, in U.L. presentie sou t niet ongeraden wesen tselve sonder commotie te laten geschieden, maer alsdaer, moust men de hoofden van de Wilden mede gevangen nemen brengen, ende in allen gevalle sal t oock nodich wesen dat ghij de Wilden mede neemt, ende soo t mocht gebeuren datter soo veel nieuwe Engel-

44

Jehen gecomen ware, (dat wij niet verhoopen), dat U.L. de-
selve niet machtich es waert, sult daervan vaste protes-
tatie maken, doen se te kennen, ende comen weder te-
rugge, vooral sorch dragen datter gees, bloet gestort en
wert. Aldus gedaen in onse vergaderinge den 13 Meij
a° 1640.

Anno 1640 den 14 Meij is den Secretaris nevens vijf-
entwintich Soldaten, mette voors. instructie uijt t fort
Amsterdam vertrocken, ende op den XV^{en} dito in t crieken
van dach gearriveert ter plaetse, daer de Engelscher haer
residentie hadde genomen, bevindende aldaer door haer
gemaect een huysken ende een dito noch niet verdich.

Ten eerstes wiert haer gevraecht wat sij daer maek-
ten, uijt wat last off uijt wiens authoriteit sij haer ver-
stouten, op onse gecofte gront haer neder te slaen, mede dat
haer commissie mosten toonen,

Acht manspersoonen, een Vrouw ende kleyn kintga-
ven voor antwoord aldaer van meninghe waren te planten
ende daertoe geauthoriseert te wesen, van een Schotsman
ende dat dito met hare commissie nae de Rodde Bergh
was vertrocken.

Ten tweedes is haer gevraecht om wat oorsaecken sij
t wapen van haer Flo. Mo. hadde, om verre gemete, ende
een geex aengesicht in plaets gestelt,

waerop eenige kelke, geantwoort t wapen affgemete,
was bij een persoon daer niet present wesende, andere gaven
voor antwoord tselve in haer presentie geschiet was door
ordte van een Schotsman, ende die t gedaen hadde was nae de

Rode bergh.

Hierover hebben ses mannen mede aen t fort Amsterdam latende aldaer twee man en een vrouw en kind tot bewaringh van haer goet, sijn gearriveert op vijftienden Maj.

Op 16 Maj a^o 1640 ten huise van de E. heer Directeur van Nieu Nederlandt sijn dese ses ondergeschreven personen geexamineert, te weten:

Hoe sijt ghij gehetes? Antwoort: Jop Cears.

Van waar geboores? Antwoort: van Bretfortst hier.

Hoe out sijt ghij? A. achtentwintich jaer.

Op wat conditie bent ghij op t Lange Eylant comen woonen, Onder de Engelschen oft Schotten?

A. Onder de Engelschen, met last Mr Foret.

Wie haer daer gebroecht heeft ende wien de principaelst is van haer comste? A.

A. Luytenant Flouw.

Wat sij meendes daer te doen ende offer noch meer volcx soude comen?

A. om te planten ende habitatie te maken, niet seecker wetende hoe veel volcx daer noch soude comen.

Waer hij gewont heeft in Nieu Engeland?

A. tot Lin in Matetusjes 8 mylee van Baston.

Off sij t wapen van de Staten niet hebben gesien?

A. doen t affgesmeten was gesien heeft, was aen Boort doen t geschieden.

Off niet weet wiet gedaen heeft?

A. dat Mr Daniel Flouw luytenant ende

Mr Foret t samen gedaen hebben, niet weten, wie van
 beiden particulier gedaen heeft.
 Alle t welcke met Eeden verclaert heeft dit alsoo
 waer te wesen ende waerachtich aen handen van de E.
 Dr, ende niet anders te weten. Ende was onder teec-
 kent: Jop Saijes.

Declaratie van George Wilbe.

Van waer gebooren? A. Uijt Noorthamp^{nt} omschies.
 Hoe out hij is? A. vijffentwintich jaes.
 Wien de principaelste was die haer daer brocht
 ende wat sy meende te doen.

A. Luytenant Houw haer daer gebrocht heeft ende
 sy niet wist t lant de Staten toequam, ende uijt
 last van Mr Foret Schotsman daer syn gecomen.

Of se onder de Engelschen oft Scholten sonder ges-
 ten hebben alse daer gebleven hadden?

A. souden t vrij ende naer haer eyger wetten geleeft
 hebben ende wien heer van t lant was, onder syn ge-
 hoorsaemheijt sonder hebben gestaen.

Waer hy gewoont heeft in Nieu Engeland?

A. in Matetusjes Bay acht mylen van Baston.

Off hij t wapen van de Staten niet gesien heeft?

A. t niet gesien te hebben heeft doen met de chaloup
 aenquam.

Waerom sy t wapen nedergehouden hebben, ende
 wie t gedaen heeft?

A. niet seecker te weten off Mr Foret off Luyte-
 nant Houw heeft gedaen.

Off niet weet wie t geex backus in plaats van t Waper heeft gehackt?

A. hem onbekent is.

Alle t welcke hij verclaert alsoo waer ende waerachtich te wesen sonder mees te weeten, ende heeft tselve met eede aen handen van den E. D^r bevesticht. Ende was ~~ondertee~~ getekent: George Wilbe.

Interrogatie van Jan Farington.

Van waer hij is gebooren. A. In Bockingamschiet.

Hoe out hij is? A. vierentwintich jaer.

Wie haer daer gebrocht heeft ende wie de principadste was, die haer daer brocht, ende wat sij daer wilden doer, ende hoeveel persoonen daer noch sonder comen?

A. Luitenant Flouw haer daer brocht met verloff van Mr Foret, daer meendes te planter, meent ontrent 20 huysgesien sonder comen, ende soo t lant goet was verwacht, een groot partij volcx.

Ofte onder de Engelsche off Schottes regeringe sonder gestaen hebben? A. Onder de Engelsches, ende Melord Sterlinx voor haer heer erkent hebben, ende soo bevonden wiert de Staten t lant toequam, sonder onder haer gestaen hebben.

Waer hij gewoont heeft in Nieu Engeland?

A. tot Lin in Matetusjesbay acht myles van Baston.

Off hij met weten, ende consent van Mr Wintrop Gouverneur van Bay daer gecomen is?

A. niet beter te weten.

Off hij t wapen van de Staten niet heeft gesien?

A. t gesien te hebben doen t aen boort gebracht wiert.

Off hem niet bekend is wie t offgebrocken ende aen boort gebracht heeft?

A. Luytenant Flouw ende Mr. Foret brochten t aen boort ende weet niet better off sy hebben t affgebrocken.

Off hem niet en is bekend wie in plaets van t wapen een geex hooft op de Boorn heeft gehackt?

A. hem niet is bekend imant van sijn volck tselve heeft gedaen.

Verclaert tselve alsoo waer ende waerachtich te wesen ende tselve met eede bevesticht aen handen van D^r ende was oniderteeckent: John Farington.

Interrogatorie van Philip Cartelijn.

Van waer gebooren? A. in Bockingamschiet.

Hoe out sijt ghij? A. Sesentwintich jaer.

Wie de principaelste is die haer heeft gebrocht?

A. Luytenant Daniel Flouw.

Op wat conditie daer sijn gecomen? Onder de Engelschen off Schotten?

A. Onder de Engelschen met toelatingh van Mr. Foret ende niet anders hem is bekend.

Wat sij daer meende te doen?

A. te planten ende plantage te maken.

Ofter veel volcx soude comen?

A. eenige soude comen t lant te besien ende soo t er geviel soude daer comen, ende soo niet soude.

49
vertrecker, t getal was hem onbekent.

Waer hy heeft gewoont? A. tot Lin acht mijlen van Bas-
ton.

Off Mr Wintrop gouverneur van de Bay was bekent,
sij daer soude gaen planten? A. niet wist dattet de
States lant was, meenden t lant Melordt Sterlings
toequam.

Off hy t wapen van de States niet heeft gesien?

A. eer t affgerucket was, niet heeft gesien, maer
doen t affgebroecker was.

Wie t affgerucket heeft? A. niet weet off Mr Fo-
ret ofte Luytenant Flouw heeft gedaen, seijt teer
van beide gedaen heeft, naer syn gelooff.

Off hy niet weet wie t gecx hooft op des boom
heeft gehackt? A. t niet te weten ende gelooff
geer Engelscher hebben gedaen.

Alle t welcke hy verclaert alsoo waer ende waer-
achtich te wesen ende heeft t selve met eede beves-
ticht aen handen van de E. D. Ende was onderteec-
kent: Philip Cartelijn.

Interrogatorie van Nataniel Cartelijn.

Van waer hy is gebooren? A. van Boekingamschiet.

Haer out hy is? A. tweentwintich jaer.

Wie de principaelste was die haer daer gebracht
heeft? A. Luytenant Flouw haer daer gebracht
heeft met consent van Mr Foret.

Wat sij daer oneenden te doen ende off veel volcx sou-

de comen? A. meender te planten ende soo de plaats goet was souder noch een groot deel comen.

Waer hij heeft gewoont? A. tot Lin 7 a 8 mylen van Boston.

Off hij t wapen van de States niet heeft gesien? A. Mr Foret ende Mr Flouw voeren aen lant ende brochten t wapen aen Boort.

Off hij niet weet wie t affgebroocken heeft? A. niet weet wie t affgebroocken heeft doch van de jongen heeft verstaen dat Mr Foret ende Lijutenant Flouw hadden gedaen.

Off hij niet weet off ijmant van haer in de Boom, daer t wapen geweest was een gecx hooft heeft gehackt? A. niet weet wie t heeft gedaen ende van sijn volck niet is gehiet.

Alle t welke hij verclaert alsoo waer ende waerachtigh te wesen ende toelve bevesticht met eede aen handen van den E. Dr. Ende was ondertekent: Nataniel Cartelant.

Interrogatorie van Willem Harker.

Van waer hij is gebooren? A. van Cincenschier.

Hoe out. A. vierenveertich jaer.

Wie de principaelste is die haer daer heeft gebracht ende wat ~~was~~ sij mee[n]des te doen op States gront? A. Lijutenant Flouw, mr van de bereq, met consent van Mr Foret, meenden te planten.

Off noch veel volcx soude comen. A. hem onbekent is.

Off Gouverneur ^{Mr} Wintrop kennisse heeft dat hij daer soude planten? A. Jae ende dat hij een Brieff ten Mr Foret hadde hadt geschreven.

51

Off hij niet een wapen van de Staten heeft gezien? A. t niet
aen den Boom gezien heeft maer doendt aen boort wient
gebracht.

Wie t affgebroocken heeft? A. heeft Luytenant Flours
hooren seggen dat hij t offgebroocken heeft ende dat Mr Fo-
ret een kant daer toe geleent heeft.

Off hem niet is bekend wie in plaats van Staten wapen
een Sotshoofd heeft gehackt? A. hem niet bekend is en niet
gelooft t imant van haer Compagnie tselve gedaen heeft.

Alle twelcke hij verclaert alsoo waer ende waerachtich
te weesen ende met eede bevesticht aen handen van de E.
D^r, Ende was geteckent: Willem Flarker.

Op 19 Maj sijnde Saterdagh

Is ter vergaderinge geresolveert nademael dat dese mede-
gebrachte Engelsen onschuldich bevonden sijn in t affbrecken
van t wapen van de heeren Staten haer t ontslaen van de
Bande ende haer op vrije voeten te stellen, mits sij beloven
datelijck van onse gront te vertrecken ende haer leven
daer niet meer op te comen sonder expres consent van de
D^r waervan sij een acte sullen gehouden sijn te tekener:

Alsoo wij Jop Sears, George Wilbe, Jan Faring-
ton, Philips Cartelijn, Nataniel Carelant, Willem Flar-
ker voor eenige dagen gecomen sijn ons nederlaende op
de gronden van haer Ho. Mo. de heeren Staten-Generael
sonder tselve te weten, als sijnde geabuseert van een
Schotsman Mr Foret, waerover den E. Dr Generael van

Nieu Nederlandt ons van daer heeft laten halen ende begeert
 wij dadelijck weder souden opbreecken ende vertreecken uyt
 de limiten van de E. geotroyeerde Westindische Compagnie,
 twelck wij oirbodich sijn te doen ende beloven op onse trouw
 ende eer tselve van Stonden aen in 't werck te stellen son-
 der in gebreecke te blijven, op verbeurte als moetwillige
 ende geweldenaers gestraft te werden, daertoe wij ons selven
 niet alleen deser gerechte maer alle rechten van de werelt
 onderwerpen.

In teken der waerheit ende oprechte Trouwicheijt
 hebben wij dit met onse eijgen handt ondesteekent in fort
 Amsterdam in Nieu Nederlandt den XIX Meij a° 1640.

Was getekent: Job Sayrs, George Wilbe, Johan Faring-
 ton, Philip Kartelant, Nathaniel Carelant, Willem Har-
 ker.

Naer collatie is dit met resolutie Boeck accorderende
 bevonden. Bij mij.

La C.
 Copie.

Alsoo den brengr deses Mr Hugo Pieters Predicant tot
 Salin ten versoecke van t lant geenvoyeert is naer Engelandt
 om aldaer soodanige saecken als ons aengaen met het jegenwoor-
 dige Parlement te negotieren, in hetwelcke wij aen sijne sorge en
 getrouwicheijt fideeren, Desen dient mede om hem t'authoriseren,
 indien occasie mochte hebben sich nae Nederlandt te transporte-
 ren om aldaer met de Westindische Compagnie te handelen
 over een vreesame gebuersaemheijt tusschen ons ende die van

Nieu Nederlandt en hetgeene hij vorders goet sal dencken ropende de Westindien, teneijnde wij eendracht en gemeenschap met malcanderen hebben in een saecke van soo groote gewichte indien Godt belieft, de particulariteijten waerover te tracteren werden gedefereert aen soodanige voorlagen als ter bijeencomste gepresenteert sulles werden gegeven. Desen was onderteykent: John Winthorp, Gouverneur van Massachuset, John Haynes, Gouverneur [van] Conjectient.

Des 10 Octobes 1641 in de Bay van Massachuset in Nieuw Engelandt.

Mr. Pieters propositien aen de Westindische Compagnie van Amsterdam.

1° Dat de achtbare Compagnie believen wil op een expedient te dencken hoe dat Limiten geappointeert werden tusschen Nieu Engelandt ende Nieu Nederlandt oft ten minsten ons haere Limiten proponeren.

2° Dat haere EE. geheelich nalaten willen ons in de Versche Revier alias Coniecticutte te molesteren nademael wij gewillich sijn dat indifferente lieden (indien daer eenige toe gevonden worden) onsen titul disputeren.

3° Dat de gemelte Compagnie hare plantasien op een prijs wilden stellen indien een intentie hebben daer van te scheijden.

4° Dat indien eenige Engelsche haer van onse plaetsen naer het vaste landt in West-Indien comen te versetten en daertoe hebbende alle nootsaekelijcheden behalven Schepen ende ge-

schut, welke de Compagnie souden provideren, wat conditien sij souden willen begeeren.

5°. Dat de Compagnie wetende de Engelsche in America te sijn ontrent de 50000 mannen believen ons te kennen geven op wat manier wij geemployeert mogen werden tot het Avancement van het groote werck aldaer, sijnde van deselve religie met haer en soodanich als wij hopes vertrouwt mogen werden en ons geven een recuiel van soodanige Gouvernement als sij aldaer op onse conjunctie met haer souden willen begeeren.

6°. Dat de Compagnie believen in alle dingen te sien op de inwoonderen van Nieu Nederlandt Engelandt (die ontrent de 40000 zielen sijn) als soodanige, dewelcke rust in hare wegen, begeeren ende de voorplantinge des Evangeliums boven alle wereltsche dingen ende niet de Compagnies verlies ofte moeyte in geen manier aen te doen.

La D.
Copie.

Maj 20 int jaer na de geboorte Christi 1653.

Vindicatien van capiteijn Jan Onderhill van wegen Duytschen en Engelschen soo val alsser sijn die die saecke aengaet, hetwelcke ons rechtveerdichlyck beweeght om te renuncieren het misbruijckelyck Gouvernement van Pieter Stuyvesant over de inwoonders levende ende wonende op t Lange Eylant in America, verclaren die dat het rechte ende billick is om hun selven en hun gerechtigheden te defenderen, hetwelck vrij volck toecompt tegens het misbruijck van het

55

voorgenoemde Gouvernement. Wij hebben ons selven getranspor-
teert op ons eijgen costen, sommige van ons hun lander selve
gecoft van de Wilde hetwelcke de rechte eijgenaers daer van
sijn groot part van de Landen, dewelcke wij bewoonen, is
noch niet voor betaelt, de Wilden dagelijcx comende ende
klachten, maeckende dat se sijn verleyt geweest by de Duijtsen
secretaris genaemt Cornelius allegerende in Stuijvesants pre-
sentie van ditte Cornelius was een schelm ende leugenaer
ende dat hij lichtelijck hun naem in t boeck coste neeset-
ten, seggende dat dit geen recht betalinge was maer sulcke
pretentie ende valsche streecken heeft te wege gebracht de
distructie van Jo^e Huchison ende Monsr Collins tot de
number van negen zielen.

Ten derde, onrechtveerdichlijck onthoudende de lander van
sommige dewelcke sy gecocht hadde van de Wilden en gecon-
firmeert onder hant en zegel by de v^rige Gouverneur.

Ten vierden onrechtveerdige taxation geattenteert ses stuijves
per acker, schoorsteengelt ende hoofdgelt contra de Privilegie
van Vrije luyden, de thienden van alle soorte van granen, vlas
en hennip en toback, de thiende van Booten en kaes, die
daer beesten weijden, groote Tollen van de goederen, soo nu ver-
voert, vijfthien stuijves voor een bever, dese oncosten moeten
opgebracht worden by den Armen boer om ledich ganck van
Tiranne te onderhouden tegens de onschuldige onderdanen.

Ten vijfde liberteyt van conscientie tegen hand en zegel ar-
ticulen geïnforceert op de luyden ofte anders te vertrecken uijt
het Lant in twee maenden tegens de wetten van God ende men-
schen.

Ten sesten Engelsen en Duijtsen in t gevanghuys smijtende

Sonder verhoor laten deselve wederom los op papistical-
ondervraginge tot hun groote smarte, kosten, en schade, sij
hebben oock geen potent van Jacobus Corinck van Enge-
lant, dewelcke was den rechter dispensator van het selve.

Ten sevenden Generale acten geïnposeert verbiedende
den verkoop van de luijden hunne goederen, ende het Brou-
wen van Coores, sonder de approbatie van t lant.

Ten achtsten niet wreeckende het bloet van Engelse en
Duijtschen t sedert de vrede vermoort bij de Wilden.

Ten negenden het verradelycke acte van wegen de onge-
twijffelde conspiratie als geïnformeert om alle de Engel-
se te vermoorden.

Ten thienden de Barbarische cruelliteijt gebruyckt
tegens Mr Jacob Wolfertsen en sijn vrouw in de tijt van
haer kinderbeth.

Ten elffden het verradelycke acte tegens Thomas Mi-
ton echter sij hem beloofte hadde vastgeleijde heeft hij ge-
commandeert om hem te apprehenderen en over te leveren.

Ten twaelffden sijn ongehoorde acten slaende met sijn
zottinge een out Edelman, die eenen van sijn raet is, en
sijn gemeene drijgementen tegens elck vrijman, die niet
na sijn sin doet.

Ten dertienden imposerende magistraten op vrije luij-
den sonder electie en stemmen, dese groote monarchie en
Tirannie is al te swaer om te verdragen voor alle brave
Engelse en goede Christenen, ende bovendien de proclama-
tie gemaect bij de Hollanders van wegen Oorlogh tegens
alle Engelse wonende in wat plaetsen sij willen off me-
gen.

De voornoemde gronden sijn suffisant tot alle eerlijcke herten, die daer soecken de glorie van Godt ende hunne eygen vreden ende welvaren, ende soo neersmijtende dit tirannicael jock accepteert ende submitteert tot het Parlement van Engelandt ende siet toe dat gij u lieden niet en bewijst verraders tot u eygen vreden ende welvaert. Geschreven by mij.

Was onderteeckent: John Onderhill.

t Opschrift was: Aen de Eersame Monsr Courwenhoven, Monsr Potter, Petrus Wolphersen te samen met de Eerbare gemeijnte van Manhattens.

La E.

Translaet uijt de Engelse Copije.

Wij jegenwoordige personen van de Engelse natie reclamezen ende eijgenen ons toe om verscheijde redenen ende insietten het recht van onse natie ende republijcque van Engelandt als vrijgeboorne onderdanen van deselve in dese plaetse in persoonen de middelen in vrede en lieffde als overeencomende met de generale vrede tusschen de twee Staten in Europa en dese

Godt beware de republijcque van Engelandt ende syn Hoocheijt den heere Protector, ende de unie van vrede tusschen de twee Staten. Amen.

Opentlijck gepubliceert in des vleckes nu genaemt Gravesande gelegen in t west van t Lange Eijlant desen 9 Martii 1655. Ouden Stijl.

Ende dit driemaal verkondicht sijnde wierde open-
lijck uytgeroepen,
waer van een ijder mach kennisse nemen.

Daeronder stont in Duijts:

Dit was gedaen op den dato bovengeschreven int aen-
sien van den heer fiscael Tienhoven ende de heer Bur-
gem^r Allart-Anthonij en veele Inwoonders van Gra-
vesande Bij George Bacxter en James Fluijbert,

Onderstont: Accordiert met het Principael, in
kennisse van mij. Was onderteckent: Carel van Bangge.

La F.

Translaet uijten Engelschen.

Wel Edele en onse seer gunstige Heere, Onse leste
Schrijvens aen U. E. was met de Secretaris Monsr van
Teynoix, daerin wij ons verclaerden te stellen aen de
wijsheijt ende oprechticheijt van onser Gouverneur no-
pende het betrachte van t gemeene lants beste, op-
dat door sijne middelen U. E. soude moegen become
eene waerachtich Bericht van den staet des lants,
twelck wij verhoopen dat hy sal gedaen hebben. Wat
ons belangt en conner niet nalaten danckbaerlijck
te erkennen de menichvuldige weldaden, die wij ge-
nooten hebben ende jegenwoordich genieten onder U. E.
gesach, als wesende de wettige eijgenaers van dese

59

plaetse, ende daeromme in alle demoedicheit sullen be-
staen, op alle gelegentheijden ons bij U. E. te adresseren
om t te versien, in t geene wij verstaen, sullen te pre-
iudicieren de publicque Staet des Lants off de Privi-
legien ons toegestaen, bij de Gouverneurs, die U. E. gelieft
heeft ons toe te seijden. Ende vermits wij voor desen
in seckere Requeste hebben gemonstrant aen onsen
gedachte Gouverneur es raed soodanige dingen als wij
oordeelde, ons t beswaren, weshalven wij niet anders
connen seggen off onse Gouverneur soo veel hem aen-
ginck genegen was ons contentement te doen sulcx
als behoorde, nochtans soo schijnt het datter eenich
obstakel was door het tegenstemmen van eenige,
welcke Requeste wij verstaen, door hem gesonden is
aen U. E. om daerop te delibereren ende dat door des
Secretaris, derhalven soo versoecke, wij ootmoedelyck
dat U. E. gelieve, daer van soo veel toe te staen als
deselve Uwer E. bij hare Brieven van approbatie aen on-
sen Gouverneur te senden sullen goet vinden. Ende al-
soo der somwijlen sulck gebreck van Beschrijft hier te
lande is, dat een heele Stadt nauwelyck vier pont
kruijt is bij des anderen konde brengen tot onser be-
scherminge in cas der noot sulcx soude vereijsschen,
ende tgeene dat men heeft geprocureert somtijts tot
drie, vier jae vijf guldens het pont verkoft (want die
het te koop hadden om t genuts halven het kruijt liever
de Indianen wilden gunnen als ons) daeromme is ons

demoedich versoeck dat U. E. gelieven aff te senden
 off te ordonneren datter vierhondert ponden loot en-
 de tweehondert pont goet musket kruijt jaerlijcx
 ons toegesonden werde met alsulcke schip off sche-
 pen als U. E. sullen goetduncken, tselve kruijt en
 loot geleverd werdende aen de magistraet van Grave-
 sande in der tijt wesende, mits dat sij daervan eerlijcke
 winst geven in soodanige Coopmanschappen als t Lant
 uijtgeeft, ende dat sij lieden soodanich van t voors. Kruijt
 ende loot disponeren als tot nootsaeckelijcke defentie
 van de Stadt bij alle gelegentheden sal dienen alsmede
 tot particulier gebruik van de ingesetenen, op de Jacht
 ende vogelschieten, daer van sij jaerlijcx Rekeninge
 sullen doen aen den Gouverneur ende Raet in der tijt
 wesende opdat alsulcx het kruijt niet en werde ver-
 loft aen de Indianen.

Wat ons belanght, gelijk wij leven onder U. E. ge-
 sach, ende van de Gouverneurs door U. E. geauthoriseert,
 soo is ons begeren sulcx te erkennen ende soodanich
 te blijven wonen bijten eenige veranderinge ende onse
 onderdanicheijt ende getrouwicheijt bij alle gelegent-
 heden aen U. E. te betoonen, sullen ons selven oock on-
 waerdich achten om te genieten die weldaden ende vrij-
 heijden ons door U. E. gouverneurs gunstelijck toegestaen
 bij soo verre wij in t minste sonder begeren off trachten
 U. E. gerechtigheit te verkorten, derhalven moeyt ons
 seer de uijtstroijelen van eenige die hier gecomen syn
 mettet schip de Valckenier, daervan onser Gouver-

neur ongetwijffelt U. E. alle particulariteiten, sal bericht
 hebben, want gelijk ons vertrouwt wort de directie van
 de publicque affaires deser stede deselve oock maer
 wesende een klein gedeelte van t heele lichaem, soo en
 conner wij niet anders off moeten sensibil ende gevoe-
 lijk wesen van de menichvuldige onlusten, die daer uijt
 apparent sijn te ontstaen als scheuringe, factie ende in-
 lantsche beroerten, niet achtende de Regieringe maer
 deselve met de voeten vertredende, oversulcx seer oot-
 moedelijck biddende dat Uwer E. tselve in hare hooch-
 wijse bedenckinge wille, nemen opdat een tijdelijcke
 remedie door U. E. wijsheit sal mogen gebruyckt
 worden om dese ongelegentheden, voor te comen, twelck
 wij ons bedunckens demoedelijck verstaen, best geschie-
 den sal door het herstellen ende maintainieren van onse pre-
 sente Gouverneur tegens malignante persoonen sonder dat
 onse Overheijt in Hollant aennemen de uijtstroijnselen van
 ongewogde persoonen, want wij soodanige experientie hebben
 gehad van sijne affectie tot het gemeene welvaren van
 dese plaetse ende van sijne Sorchvuldicheijt over ons in het
 volvoeren van publicque dienst hem aenbevelen, dat wij be-
 gerich sijn dat hij alsnoch sal mogen gecontinueert werde,
 opdat wij mogen leven onder sijne Regieringe, ende byaldien
 U. E. heere met eenen gelieffden over te senden een tijdelijck
 secours van Soldaten om in t fort in garnisoen te leggen ge-
 eect by alle occasie, soo en twijffelen wij niet off hij sal
 U. E. goet contentement doen over de directie van sijne sware
 charge tot voordeel ende benefitie van t geheel Lant. Wij

sullen niet meer seggen maer U. E. bidden ons t'excuse-
ren ingevalle wij overtreden hebben de Limiten der zedich-
eij, versocckende tselve te wijten onse cincere ende op-
rechte genegentheijt tottet gemene beste, alsoo wij verstaen
sulex eet ende plichtshalven schuldich te wesen aen
U. E., verblyvende hiermede U. E. heeren Ootmoedige
ende gehoorsame dienaren ende ingesetenen.

Was onderteeckent: Gio. Baxter, William Hilkins,
Nicolaes Stilwel, Hubert Schout, door de magistratie
ende schout van Gravesande test. Johan Telton Secreta-
ris. Ter syde stont: Gravesant in Nieuwederlant den 20 Aug.
1650 nieuwe stijl.

Opschrift: Aen de Wel Edele Heeren de heer President
ende heeren Bewinthebberen van de Westindische Compag-
nie ter Camere van Amsterdam.

Lager stont: Is getrouwelyck getranslateert uijttē
principalen adij 7 Decembris 1650 in Amst. by mij; ende
geteeckent: J. Heyns Notarius publicus.

La F
Copie

Translaet uijt den Engelschen.

Wel Edele Heeren,

Uwer E.E. brieff in dato den 2i Meert 1651 is aen ons be-
handicht door onse eerwaardigen ende achtbaere Gouverneur ach-
tervolgens Uwer E.E. bevel ende wij gaven Uwe E.E. onse Eerbi-
dinge en danckbare Erkentnisse wegens Uwer E.E. sorge
niet alleen nevens ons maer oock voor t'gemene beste ende wel-
vaert van t'ganse lant, sulex wesende aen ons een seer
grootte hertsterckinge, dat wij souden ontfangen, uwe gunste

63

ende genegentheit niet alleen te verhalen maer te redres-
seren de rechtvaardige gravamina van uwe Onderdanen in
dese provincie, oock dat U. E. gelieven ons in onse Privilegien
te mainteneren, dienhalven sullen wij in alle voorvallende
geleentheden ons appliceren ende voegen aen U Edelheden,
(also wesende onse heeren ende Patronen) voor verbeteringe
van iets dat wij vermoeden te wesen ongeregelt ofte int
verkregen van eenige vordere billige preveligien

Wij nemen insonderheit ter herten Uwer E. E. wijs-
heit ende eenvoudicheit naelatende ons antwoord te
schrijven [op] onse voorgaende brieven totter tijt toe dat
U. E. E. hadden ten volken geexamineert ende doorsiftet
de waerheit wegens onse tegen woordige Regeringe, sijnde
van herten verblijt dat Uwe E. E. daerinne vermoecht
sijn ende dat Uwe E. E. sijn geresolveert sijne authori-
teijt (onder U. E. E.) te maintineren ende ondersteunen,
wij verstaen klaerlyck dat dickmaels veranderinge eene
Regeringe off de macht van eenen Gouverneur onder ons
selven t'eligeren (waerop eenige onder ons, gelyck wij
verstaen haer oogenmerk hebben) soude wesen onse ruij-
ne ende verderff door redenen van onse factien ende ver-
mengde opinien onder ons, alsoo veel onder ons, sijnde
onwillich haer selven te onderwerpen eenigerhande Re-
geringe tsy sacht ofte strenge, moets daeromme wesen
compulsatoir off door dwanck totter tijt toe, dat
d'authoriteijt van eenen Gouverneur wel bevesticht
wert, want soddanige personen, en willen, niet alleen
verachten, versmaden, ofte authoriteijt ongehoorsaen sijn
ende door haer quader exempel trecken andere per-

Sophen, waerdoor de wetten geen cracht en souden hebben
 maer eenen igelycken souden willen doen tegene hen luste
 ende geliefde, ende in sijn de sterckste souden de swack-
 ste opslocken ende wegens electies ofte verkiesingen, wy
 souden vergeselschapt sijn met diergelycke inconvenien-
 ten. Daerenboven wy en sijn niet gefournieert ende ver-
 sien niet met persoonen tot sulcken eynde gequalificeert ende
 bequaem, dienhalven ende aengesien wy niet en hebben
 in te brengen tegens onsen tegenwoordigen Gouverneur, maer
 daerentegens waerlyck ende in der daet approberende syne
 publicque comportement in syne bedieninge, wy versoec-
 ken dat hij alsnoch over ons gecontinueert sij ende dat
 geen veranderinge gemaeckt werde.

Wy vermoeden dat U. E. E. sullen worden geïnformiert
 door onse nabijre van Heemstede wegens de diverse schade,
 en injurien hen door d' Indianen aengedaen, alsoo deselve
 hebben hare vee doot geslagen op diverse reysen, behalven
 oock van particuliere personen op andere plaetsen, alhoe-
 wel wy niet en twyffelen dat U. E. E. door bevelen ende an-
 dersints hebben gearbeijt te beletten het inbrengen van roers,
 kruyt en loot in dese plaetse om aen de Indianen te ver-
 koopen. Evenwel soo ist (tsy door conniventie ende oo-
 genluyc kinge ofte achteloosheit van de officieren tot dien
 eynde gestelt, dat sy niet scherpelyck ondersoeken ofte
 visiteren ofte door de gauwicheit ende subteelheit
 van de inwoonders) datter soo groote quantiteit van ider
 soort werde ingevoert ende aen de Indianen vercocht,
 soo dat d' Indianen daerdoor geworden sijn moechwillich,
 onversaeght ende seer periculeuse vyanden aen ons le-

Blanco pagina's met film

Vacat

Vacat

65

ven ende goederen, ende is swaer om te verdragen, dat wij
dagelijcx sulcke injurien ende schaden moeten lyden, van
de wilden ende dat geen satisfactie aen ons werd gedaen
soodat te beduchten, staet dat groote periculen hiennijt sul-
cken ontstaen tot verderff van U. E. E. provincie, ten ware
dat tijdelijcken daerinne werde versien, wij sijn seer ge-
voelich van Uwer E. E. groote sorge nevens t welvaert van
t gansse lant, doordien U. E. E. hebben ons toegeschickt een ont-
set van Soldaten, oock dat U. E. E. ons versoeck hebben ver-
hoort ende ons later toecomen eene goede quantiteit am-
monitie voor onse nodige defentie, waervoor wij U. E. E.
van herten bedancken, versoeckende mede dat U. E. sulcx
jaerlijcx te continueren, mits dat wij deselve aen onse
Gouverneur sullen betalen. Evenwel is het secours van
de Soldaten seer cleijn geweest ende hoewel wij dit jaer
veel schepen alhier uijt Hollant hebben ghaet, echtes
hebben deselve weijnich gedaen tot versterckinge van
dese Landen, waerover wij d' ootmoedige vrijheit hebben
genomen om dese tweederleije vragen ofte propositie
aen U. E. E. voor te dragen, dewelcke ingevalle geobtineert
ende in t werck gestelt, sullen veel bybrengen tot verster-
kinge van dese Landen ende tot de generale incomste van
de Thienden tot proffijt van U. E. E.

Eerstelijck onser Gouverneurs met raet ende approba-
tie van anderen, die met hem daerinne sullen overeen comen,
overleggende het onderdruckinge door de Coopliden ende
de weijnige sterckte door eenige van hare Schepen, ge-
voecht tot versterckinge ende vermeerderinge van dese pro-
vincie (alsoo sij meestendeel coopliden ende factoren
sijn, dewelcke het gemene beste niet en verstercken, maer

comen en gaen alleen voor hare particuliere baet ende winste) hebben overgeslagen om eenige Schepen te huijren in Holland, ten behoeve van dit Land om in te voeren tgene wij van doen hebben, namentlyck Passagiers ende dienstboden, die wij meest ontbrecken, ende dat wij met arbeit al te veel vermoÿt sijn, behoudelyck dat U. E. sullen consenteren ende toelaten, dat die Schepen ende ghes, andere mogen alhier handelen, twelck ingevalle U. E. E. sullen gelieven te consenteren voor seeckeren tijt, ende dat d' Agenten, die daerinne sullen worden geemployeert mogen de vrijheit hebben omme dienstknechten te huijren off aen te nemen, dewelcke oock sullen worden gedisponeert naar goetdinken ende welgevallen van de Gouverneur ende Rader, de meesters betalende 50 percento (haer) voor d'onkosten van hare transportatie ende andere uytgiften, behalven de jaarlijcxen gagien geaccordeest mette knecht in Holland, dese Landen sal de macht hebben omme vijff a ses hondert alle jaer te gebruijken, twelck sal t Land seer ^{verstercken} ende uwe inkompten vermeerderen.

Ten Tweeden: wij versoeken U. E. E. seer ootmoedelyck dat U. E. E. sullen aenwenden wat middelen uw E. E. in uwer wijse Rade sullen oirbaer vinden (want U. E. E. ten aensien van uw jntrest in die plaetsen kome sulcx best doen) om ons d'assisteren met negeren off swarten, mits dat wij U. E. E. sullen betalen voor deselve soodanige prijs als U. E. E. sullen ordonneren, wij verstaen met ootmoedicheit dat U. E. E. daerdoor sullen hebben dobbelke profijten eerst ten aensien van tgene wij voor deselve sullen betalen, ten tweden in de thierenden.

Mijne heeren, t is soo met ons niet als in onse Vaderland off gelijk als met Coninckrijcke ende Republycque,

67

die geestabilicert ende vastgesteld sijn door lange ende
wel ervarenen wetten ende fundamenten best overeencomen,
de met de gestaltenissen van t volck, maer ons cleijne lic-
haem tsamen gevoecht van diverse Seden, namentlijk
volck van diverse natien, veele dingen vallen voor in t
leggen van een fundament, voor dewelcke geen regulen ofte
exempelen sijn enpaeromme moeten, deselve gestelt wesen
ter discretie van een welervaren Gouverneur, want wij
sijn als een jonge boom ofte spruijtie nu eerst in de werelt
voortgecomen, twelck ingevalle gewatert en opgequeeckt
wert, door de liefflycke gunste en sorge van U. E. E. mogen
in toecomenden tijt voortteelen in eene bloijende Republijque.

Naer onse ootmoedige recommandatien ende diensten
aen U. E. E. wij laten aff ende blijven Uwer E. E. onderda-
nige Dienaers ende Ingesetenen.

Geo. Baxtor, Wil. Wilkins, Nicolas Stilwil, Richard
Gibbons Schout, James Flubbar, Wil Browne assis-
tenten. Gravesant in Nieu Nederlanden Sept. 14, 1651.

Jo. Tilton, Clerk off schryver

T' Opschrift was: Aen d'Edele achtbare onse (in-
sonderheijt) goede heeren ende voorstanders d'heeren Be-
windhebbers van de Westindische Compagnie tes Camere
van Amsterdam.

Copie van den brief van Gravesant N° 4.

La F
Copie

Translaet uijt des Engelschen.

Eerwaerdige en hoogh Achtbaere Heeren, Naer ontbe-
dinge onser lieffde, ootmoedige diensten ende behoerlijcke eere-
tentie, wij hebben verstaen, alodat wij uwer E. E. van

de vrijheit genomen om U. E. te doen verstaen als dat wij Uwer
 E. E. vrendelycke ende aengename brieven uyt Amsterdam in dato
 den 21 Maert 1651 hebben ontfangen, waeruyt wij verstaen Uwer
 E. E. Sorge, voorsichticheijt en gunste nevens ons. Ende hoewel
 wij sulcx niet en verdienen noch d' ontfangene ende gepresen-
 teerde gunsten (waervan, alhoewel wij onwaerdich sijn), soo
 sullen wij evenwel ons beneerstigen te wesen ende blijven, U-
 wer E. E. vrome lieve ende getrouwe vrunden ende onderda-
 nen, gelyck U. E. E. hebben gelieft ons eertijt te noemen ende
 steleren, begerich sijnde Uwer E. E. bevelen naer te comen,
 volgens de regelen der gerechticheijt brijten, dewelcke wij
 verseeckert sijn dat U. E. E. niet en sullen soecken nochte
 belasten, maer wegens degene die malignatie ofte quaet-
 willige geweest sijn tegens onse Achtbaere Gouverneur
 ende Regeringe, wij hopen dat U. E. E. sullen ons sluyten
 brijten haer gemeenschap alsoo wij deselve niet en hebben
 verstijft nochte geassis teert in hare clachten ofte dessej-
 nen ende alsoo wij bevonder hebben, dat hij is een persoon, e-
 dele, oprecht, wijs ende minlijck in sijn comportement
 nevens ons t' allen tijden, in alle plaetsen ende in alle
 gerequireerde gelegentheden, wij versoecken dat wij mogen
 hem hebben respecteren ende encourageren (naer advenant
 hetgene dat in onse cleijne macht ende vermogen is) als
 President van Uwe Edelheden ende onse wellieve Gou-
 verneur, waerjegens de gene die contrarie gesint sijn
 wij seggen Dieu est mon droit hony soit qui mal y
 pense quaet aen hem, die quaet duncket, verhoopen-
 de dat hij (als van een deuchtsaem principael off
 fundament) sal soecken te patroniseren ende beschet-

69

men degene die vroom en oprecht sijn samen met ha-
re rechtvaardige saecke (nae de wille Godts) wij en con-
nen niet minder doen dan U. E. E. ootmoedelyck ende van
harter te bedancken, dat U. E. E. sijt indachtich geweest
om ons te versien van kruijt en Loot versoeckende ins-
gelycx Uwe jaerlycxse Supplement van deselve ende
wij sullen soecken Uwe E. E. eerlyck te voldoen met
soodanige betalinge als wij sullen becomen, maer wij
en connen niet naelaten aen U. E. E. voor te dragen enes
bedroeffde griewe offe swaricheijt ende des te bedroeff-
der is sulcx aen ons omdat U. E. E. sijn sochvuldich
en neerstich om sulcx voor te comen met de bedroeff-
de consequentie van dien, ende nochtans onse droeffhe-
den blijven ongeholpen, namentlyck de dagelycxse ende
gemene verhandeling (aen de Indianen) van kruijt en
de loot, veele menschen makende soodanige gewoonte
van desen handel datse niet en connen leven sonder
desen desperaten handel, soodat waerschyjnlyck is dat
deselve Indianen in corten tijt sullen wesen verderf-
felyck beyde aen Nederduytse ende Engelse, sulcx
haer doende te wesen machtich ende onversaecht,
soodat ten ware dat een bovennatuyljcke macht
haer onder des Toom hielden gees van beyde natien
soude machtich wesen om haer onder tegen te staen,
oock dat sedert onse leste brieven aen U. E. E. (in de-
welcke wij versochten eene reformatie in dese saecke)
diverse insolentien sijn door deselve begaen, honderden
van deselve (komende opt Eijlant) hebben ons verdoet
geslagen ende deselve naer haer eygene plantagien

70

gevoert omme daermede te brassen, hebben oock van
het vlees gevoert nae de Manhaens ende hetselffde aen
de Duijtsche aldaer vercoft in plaets van harten vlees, onse
resterende ende overige Beesten, hebben sij uijt de weijde
door de morassen, gedreven over onse staende koren, Soo
dat wij van dese Somer meer dan duijzent guldens sijn
beschadicht geweest, t is een geringe saecke in hare oo-
gen, dat sij een goeden os doot smijten, alleen om de hoorns
om buscruijt daerin te bergen, somtijts slaen sij een man
doot altemet een vrouwe, plonderen de huysen, stelen onse
roers wech, doorsnuffelen onse sacker, soecken de luijden,
te verdrincken, stroopen de kinderen, in velden ende Bos-
schagien, marcheren met grijnsen off momaensichten,
slaen onse varckens doot en als wij eysschen Satisfac-
ties, tarten ons om met haer te vechten, pochende van
haeren groote getael der menschen en roers, dit alles
spruijgende uijtte dagelijcxse toevoer van kruijt en loot
ende musketten ofte roers van de Monhaens ende Ne-
derduijtsche handel, Soodat ingevalle U.E.E. niet en
sullen connen remedieren dese onlijdelijcke plage en-
de dat metter eersten (want wij vreesen, eene swaerder
saecke namentlyck hare barbarise off wreden ophoop)
wij moeten (welck wij niet geerne soude doen) en sullen
genootsaect wesen onse woonplaetsen, ende ruwer E.E.
Jurisdictie te verlaten, ende het valt onse Engelse ge-
moederen seer swaer om slaven te wesen ende coren en-
de beesten te teelen voor Indiaense vagabonden, dat on-
se vrouwen, soo verschrikt, onse kinderen qualijck beje-

71

gent, onse goe'deren, geconsumeert ende in pericul soude
wesen en dit alles geschiedende, terwylke onse handen,
gebonden ende onser vijanden handen, ontbonden ende
versterct werdes door haere dagelijcxse ontset off toe-
droer, wij vertrouwen, dat U. E. E. serieuselyk sullen
overleggen dat ingevalle wij lydes, onrecht uwe eigene
natie hare goe'deren, alle insgelycx sullen, daeromme
lydes, byaldies dit Barbarisch en onmenschelyk volck
sal geanimeert en versterct sijn. Wij begeren de wel-
vaert van de Duytse ende hare, voorspoet maer dat
sy hare incompster, ofte profyten, op dese wyse soude
vercriggen tot verderff en moorderij van henselve, en
ons ende tot uytroyng van onser beide geslachten, t is
onverdragelyk dienthalven soo versoecken, d'oetmoe-
dige supplianten, dat wij met alle mogelycke expe-
ditie mogen vernemen, de sorge van uwe Edelheden
tot reformatie van t geene voors. is ingevalle U. E. E.
hebt ons leve, lieff en waert, twelck andersints sal
werde, verkort jaer mogelyck alear U. E. E. van ons
naerder sullen vernemen, onse Gouverneur wilde seer
geerne dese grove faulten, redresseren, maer bevint
sulcx te wesen, een saecke boven sijner, machtten-
de is een werck van groote swaricheyt, alsoo d'on-
sinnicheyt is soo gemeen onder handelaers. Ende al
soo U. E. E. geliest hebben in Uwe brieven, t intenteren,
dat des Gouverneur oock niemant anders soodani-
ge wyse soude handelen, op pene van Uwes E. E. on-
gunste ende indignatie, wij nemen de vrijheyt om
U. E. E. te informeren (aengesien dat miscontentemen-
ten, comen outstaen, uyt misverstandes,) dat wij

wijt in dese saecke hebben, onse Gouverneur beschul-
 dicht oock soo beschuldigen, wy hem nu niet, maer daer-
 entegen, moeten hem by U. E. E. verschonen, ende seggen
 dat wy hopen, ende geloven, dat hy t soude willen, redres-
 seren, soo t hem doenlyck ware geweest, wy hebben, noch
 eene vordere versoeck aen U. E. E. overeencomende met
 de propositien, ende begeerten, van onse zesterende ende
 swelgedachte vrunden, dewelcke het gemene beste in
 waerden, houden, namentlyck dat U. E. E. gelieven
 eenige scheepsknechten, over te senden, manvolck syn-
 de alhier aengenamer als gelt soo wel ten, aensien van
 onsen, werck als van onse behouidenisse gelyck de saecke
 tegenwoordich met ons staet aff sal moget, staen, be-
 houdelyck dat U. E. E. sullen, gelieven, t'ordonneren
 dat wy coopmanschappen, wat beter op redelycker coop
 souden, moget, hebben, gelyck men deselve wel souden
 conen, geven ende de cooplieden, evenwel goede proffijt
 ende winst doen, want wy deselve tegenwoordich op
 excessive prijsen, moeten, coopen, anders wanneer het
 dranck in de Manhattan's al op ende geconsumeert
 was, wy sullen, onsen, bester, devoir doen, om eerlycke
 retouren, te maecken, in goederen, spruytende uyt onsen,
 boerenarbejt, te weten, in Coeren, vleys, speck, boter, to-
 back, piypduygen off diergelycke waeren, voor soeda-
 nige coopmanschappen, als wy sullen, ontfangen.
 Wy versoecken, Uwer E. E. pardon dat wy U soo
 langh hebben, opgehouden, maer bedancken, U. E. E. ten
 hoochster, voor alle ontfangene weldaden, wegens de

73

swaricheden, die alrede sijn geleden, ende alsooch te vresen staen, wy sijn genootsaect Uw E.E. assistentie te versoeken, tsamen met reformatie derselver ende, soo t' mogelijk ware, dattet mochte sijn achtervolgende onse versoek, twelck doet ons soo veel schrijven.

Hiermede late, wy aff uw E.E. verder moeijelijk te vallen, maer wenshende U. E.E. alle eere ende voorspoet ende dat de Vader des Barmharticheijt gelieve U genadich te sijn, dewelcke soo gunstich sijn aen sijn volck.

Ende was onderteeckent: de dienaers Uwes E.E. in alle diensten, ende goede genegentheden, van Heemstede Sept. 25, 1651 nieuwen Styl.

Dese ene getrouwe Copie met den originele accorderende twelck ick Johannes Moore (predicant van de kerck van Heemstede) getuyge.

T Couverte was als volcht: Voor de Wel Edele de heeren Bewinthebbers van de Westindische Compagnie ter Camere van Amsterdam.

Copie van des briefs van Heemstede N° 4.

La F.

Translaet uyt seeckere Engelse missive geschreven van de Engelse ingesetenes, ende magistraet van Gravesande leggende op t Lange Eylant in Nieu nedeklant aen de heeren Bewinthebbers van de Westindische Compagnie ter Camere in Amsterdam, in dato 27 Decembris 1653.

74
- Eerwaerde seer goede heeren, ende Patroonen,

Benevens des generalen Brieff van dese Provintie off
Landes, soo hebben ons de voir geoordeelt desen in ons par-
ticulier aen U. E. te schrijven, ende deselve te verwittigen
van tgeene alhier in onse stadt gepasseert is om door
te betuijgen onse fidelitejt ofte getrouwichejt nevens
haer Ho. Mo. off U. selfs, onder welckers protectie
off Patronagie wij ons selven hebben gestelt, ende tselve
buijten eenige Jalousie off jntentie van revoltieren, van
deser schuldige gehoorsaemhejt, die wij aen haer Ho. Mo.
off U. E. schuldich sijn, hoewel misschien contrarie
informatie U. E. mogen toecomen.

U. E. E. gelieven dan te weten dat in regarde van de droeri-
ge differenten, tusschen beyde Staten, als die van U. E. ende
die van Engelant onse gewoont plaets mitsgaders seeckere
rapport van de Indiaense Naturellen tegens ons opgehists-
te sijn, wij dagelijcx in vreesse gestaen, van geinvadeert ende
onse goederen soo niet ons leven berooft te worden, waerover
wij van onse gebuijre ende Lantsluijden van Vlissingen
versocht sijn om hun als oock die van Heemstede tot Mid-
delborgh te ontmoeten, gelyck als blijkt bij dit placact
N° 1, waerop onse antwoorde de Munatans en Broocki-
ne oock sijn versocht geweest, den tyt gecomen sijnde van
vergaderinge hebben wij twee gecommitterde van onse stadt
gesonden, met instructie als by duplicaet N° 2 te sien is,
alle welcke vergaderinge behalven, Munatans en Broock-
linde soo sijn der seeckere propositions geschiet, maer
geen conclusie genomen, wij recommanderen aen de rest
van de Engelse plaetsen als by duplicaet N° 3 te sien

75

is ende soo was alsdan ende alsnoch onsen resolute, in
dies d'occasie sulcx requireerde t voors. Behoorlyck ge-
considerert alsmede de temtatie soo in ons was, als sijnde
Lantsluijden van eene natie tesamen met het weijgeren
van ammonitie als bij duplicaet N° 4 ende eenige on-
vrientschappen ons bejegen contrarie tgeene wij appre-
henderen, verdient te hebben, oock t refuseren van t genie-
ten der vrÿheden, daerom wij quamen (te weten, hollant-
se vrÿheden), dewelcke wij dan ende nu mochten genieten
onder onse eygen natie, gelijk al dit soude mogen hebben,
gestut de loyaltieit van bequamer mannen, als wij soo
agerende naer de proportie van verstant, soo ons Godt ge-
lieffde te geven, soo hoopen ende vertrouwen dat U. E. E.
ende alle eerlycke luijden, ons sullen vrÿ houden van alle
aspersie, soo op ons mochte gelecht worden, van onse in-
tentie van revolte van dien schuldich gehoorsaem, die
wij U. E. schuldich sÿn als onse patroonen, ende dat bij
ijmant wien t oock soude mogen wesen, de quade bejege-
ningh soo wij hebben ontfangen, wij en willen niet inju-
rieren off onrecht, hoewel misschien tselve soo oordee-
len onse stad off plaets eene van de outste gelegen op t
Lange Eijlant onder U. E. E. patronaetschap ende in al-
lerwegen getrouw aen U. E. E. ende als U. E. E. bekent is al-
tijts groote vrienden geweest van onsen jegenwoordigen
Gouverneur, twelck hy selffs dickwils bekent heeft,
soecke te vermeerderen t vertrouwen soo U. E. E. in ons
heeft tot het meeste voordeel van U. E. E. populatie ende
versterkinghe van t Lant admitterende onder ons soo
veel meer inwoonders als die quantiteit soo ons in
den beginnen sÿn toegesonden, ende doet nauwelijcx

conde geaccomodeert worden alles op hooppe ende vaste beloffenisse van onser Gouverneur van te verkrijgen ende additie van gemeene Landen, twelcke alhoewel heijlichlyck belooft noijt gevolcht maert tot onse droeffheit met costbare dilaijen achtergebleven.

Soo nu in ons particulier maken wij onse applicatie ofte adresse aen U. E. onse Patroonen, welcke wij niet allee, hooppe, maer oock niet twijffelen off sullen sulcke behoorlycke satisfactie geven als godt U. E. E. sal dirigeren tot recht equiteit ende onse schuldige libertijt etc.

Onder aen de missive stont: gehoorsamen ende loyale in alle schuldige respecten U. E. E. dienaren ende Pachters van Gravesande.

Ende geteykent: Georg Bacxter, N. Hubbart, William Wilkings, John Moris Schout.

Ter sijde stont: Gravesande in Nieu Nederlanden Decemb. 27ten 1653.

Noch lager stont: de Magistraet ende Schout hebben ondergeschreven by ordre van de geheele representatiue voor de gehele stadt ende sulcx voor mij.

Was geteykent: John Tilton publycq Stats clerq.

La G.
Copie.

Copie Protest gedaen tegens Johan Se-
vereth hem neergeslagen hebbende
op Maerten Gerritsens Baij by hem
genaemt Oesterbaij.

Cornelis van Thienhoven in qualite als fiscael over
de provincie van Nieu Nederlandt ende Rechtbewaerder

77

van Auctoriteit ende Jurisdictione bij Commissie van de
Ho. Mo. heeren Staten Generaal der Vereenichde Neder-
landen ende de E. heeren Bewinthebbers van de geoc-
troijeerde Westindische Compagnie heeren ende Patroo-
nen van Nieu Nederlandt aen de Ed. Groot achtb. hee-
ren Petrus Stuijvesant, Directeur Generaal en hooge
Raden van Nieu Nederlandt opgedragen ende verleent
aen U. Guillaume Levereth, gelast synde van meerge-
dachte heeren Dr Generaal en hooge Raden, mij alhier
bij u te verroegen ende te insinueren ende bekent te
maecken, dat ghij ende alle die het conserveert, u
hebt nedergerlagen in de Limiten van Nieu Nederlandt
op Landen bij de Nederlantsche natie van de naturel-
len rechte eijgenaers ende proprietarisen gecoft, betaelt
ende voor lange gepossideert ende genaemt de Mar-
ten Gerrits bay bij de onderdanen van Nieu Nederlandt,
daeromme ick u uyt de naem ende van wegen de voor-
gedachte Ho. Mo. de heeren Staten Generaal ende de E.
heeren Bewinthebbers der geotroijeerde Westindische
Compagnie aensegge op dese voorn. ende onse lange ge-
cochte gepossideerde ende betaelde Landen niet voort
te varen met Timmeringe, Lant roijen, Bestialen, vee-
der ofte hoeij te maeyen ofte wat de cultuyre ende Lant-
bou mocht raecken, maer u in dertich dagen naer de
insinuatie deses uyt de jurisdictione van Nieu Neder-
lant met u byhebbende volckeren, dienaren off liiff-
eijgen knechten, meubelen, bestialen, gereetschap ende
alles wat ghij ende uwe natie daer eijgers gebracht
hebt sult vertrecken, op peene soo U. L. ofte imant
van de Uwe naer dato van de voorschreven tijt sult

78

bevonden worden contrarie deses gedaen te hebben, dat
ick ex officio tegens U. L. ende die het aengaen mochte
genootsaeckt sal worden te procederen soo als dat be-
hoort, inmiddels protesteere van alle schade, ongeluck,
onlusten ende onhejlen, die hieruijt soude moegen co-
men te rijzen, verclare voor Godt ende de werelt des
ontschuldich te sijn.

Adij 2 April 1655 in Nieu Amsterdam Nieu Neder-
lant.

Was ondertejckent: Cornelis van Thienhoven.

Op dato des 22 April 1655 hebbe ick Claes van
Elslant gerechtbode door ordre van de E. heer fiscael
Cornelis van Thienhoven ende hooge Rader van N. Am-
sterdam in Nieu Nederlandt tegens de geene die het Nieu
dorp maecte, op Comp. Lant genaemt ontrent Vreed-
lant, sijn mij vier gewapende mannen in de keil te ge-
moet gecomen, vragende waernaer toe ick wilde, ick sij-
de: daer ick best aen lant con comen bij de huysen,
sij seijden: ghij sult niet aen lant comen, ick seijde:
laet mij aen lant comen ick ben kout, ende ick sprongh
aen lant, waer ick ende Albert trompetter bewaert
wierden, sonder een voet hooger op te mogen comen, tot
dat haer die het commando heeft bij ons quam met
een Pistool met de tromp voor ⁱⁿ sijn hant ende noch 8
a 10 gewapende mannen, die ick het protest van woort
tot woort voorlas ende hem behandicht, gaff tot ant-
woort: ick en can geen duijts verstaen, waerom sent
de fiscael niet in Engels, wil hij het int Engels sen-
den dan sal ick schriftelyck antwoorden, maer daes
is niet aen gelegen, seght hem dat wy de Schepen

79

van Hollandt ende Engelant verwacht, daer Limiet-
scheijdinge mede sal comen, mogen wy dan hier onder
de Staten wonen ofte onder het Parlement, dat sal
de tijt leeren, voorts soo blijven, wy hier onder de Staten
van Engelant; daermede namen wy onse afscheijt,
sy seiden: hadde wy een soopjen wyn wy soude u
eens schencken, maer wy hebben niet, ende sy losten
haer geweer contom. Ick hadde oock geeren haer huij-
sen ende vasticheijt gesien, oock het Parlements wa-
pen soo de Engelse seggen dat het aen een Boom hanght
op een planck uytgemeden, maer sy lieten ons staen
in een huijsken, op het strandt met volck wel beuvert.
Actum als boven.

Was onderteykent: Claes van Elshout.

La H.
Copie.

Copie van protest gedaen tegens Thomas
Pel kennen nedergeslagen en hebbende
op Vreclant.

Cornelis van Thienhoven in qualite als fiscael
over de provincie van Nieunederlant ende rechtbe-
waerder van de Authoriteijt ende juridictie, sij com-
missie van de E. Ho. Mo. de heeren Staten Generael der
Vereenichde Nederlanden ende de heeren Bewintheb-
beren van de geotroyeerde Westindische Compagnie,
heeren ende Patronen van Nieunederlant aen de E. Gr.
Achtb. heeren Petrus Stuijvesant Directeus Generael
en hooge Rader van Nieunederlant opgedragen ende
verleent, aen u Thomas Pel ofte iemant anders die
het mocht concernieren by voorzedachten heeren Di-
recteus Generael ende hooge Rader gelast synde

80

te vervoegen op ende ontrent de Landen van Vreelant ten tijde van zaliger de heer Directeur Generael Kieft geprocedeert ende bij wettelijke Tijtulen van de rechte Eijgenaers ende Proprietaristen Naturellen deser Landen gecoft ende betaelt gelijck het Register ende hantteijkinge daervan sijnde can blycken, waerover in qualite voors. U. L. ende alle die het mochte aengaen bij desen, doe, weten, ende insinueren dat U. L. ende medestanders haer niet alleen hebben nedergeslagen, op de voors. Landen lange jaren verleden, bij de Nederlantische natie gecoft ende op Grontbrieffen van de heere Generael Kieft zaliger gedachtenis geprocedeert maer bij usurpatie tegens het contract tot Hartford ende de Paÿs in Europa tusschen beide de natien geslooten geoccupeert sonder wille ende consent van de heer Generael ende hooze Rader van Nieuenederlant, daer omme den fiscael U. L. ende alle, die het aengaen mochte iust den naem ende van wegen, de voorgedachte Ho. Mo. de heere Staten Generael ende de heeren Bewinthebberen der Geotroyeerde Westindische Compagnie per den brenger deses Claes van Elslant gerechtsbode, tot exploit deser versocht ende gecommiteert, doe, aensegge op de voornoemde gecoffte ende Lange geposseederde Landen ende tegens het Contract tot Hartford gemaeck in t voort te gaen met Timmeringen, Lant roffien, bestialen, voder ofte hoij te majen ofte wat aen de cultuyre ofte Lantbou eenichsints mocht dependeren in vijftien dagen naex de insinuatie deses van de voorn. Landen gelegen in de jurisdictie van Nieuenederlant met u bijhebbende volekeren dienaren ofte lijfeijgen knechten, meubelen Bestialen, gereetschap ende alles wat ghij ende uwe natie daer eijgens gebracht hebt sult vertrecken, op peene soo U. L. off ijmant van de Uwe naer dato van de voors.

81

tijt sult bevonden worden, contrarie deses gedaen te hebben, dat ick ex officio tegens U. L. ofte die het aengaen mochte genootsaect sal werden te procederen, so als dat behoort, inmiddels protestere van alle schade ende ongelijck onlusten ende onkeijlen die door u toedoen hierijt soude mogen comen te rijzen, verclaren voor Godt ende de werelt des onschuldich te sijn.

Adij 19 April 1655 in Amsterdam in Nieuwederlant.
Was onderteeckent: Cornelis van Thienhoven.

Dit bovenstaende op den 22 April 1655 hebbe ick Claes van Elshout gerechtsbode geinsinueert ende protest gedaen aen de Magistraten van t Nieu dorp ontrent Vreelant. Gaven tot antwoort: waerom het de fiscael niet in t Engels, dan connen wij schriftelijck antwoorden, wij verwachten limijtscheijdinge tusschen Hollandt ende Engelandt, wij staen soo lange onder de Staet van Engelandt.

Actum als boven. Was onderteeckent: Claes van Elslant gerechtsbode.

La H.
Copie.

Eersame Lieve Getrouwe,
Seer wel laet ons gevallen U. E. berichtinge dat eenen James Grover daer is gecomen met brieven van de heer Protector aen de Engelse inhabitanten op t Lange Eylant Indiaen ende Engelse inhabitanten, brijten onse jurisdictie en gouvrenemente kan deselve aen haer bestellen ende voorlesen, maer sinnen onse gouvrenemente connen niet verstaen dat eenige brieven geaccepteert moegen werden van eenigh vreemt Prins

off Potentaet bij onderdanen, in onsen eet en gehoorsaem-
 heijt staende oversulcx weder, U. E. bij deser, versocht ende
 met eener geauthoriseert de, voors. James Grover met syne
 Brieven, herwaerts over te sender, om aen ons en onser rade te
 exhiberen, wat schryvens hij aen onse onderdaenen is heb-
 bende, waertoe ons verlatende sulles, naer cordiale groetenis-
 se U. E. in Godes bescherminge bevelen ende blyven,

Eersame Lieve getrouwe,

U. E. geaffectioneerde vrunden, des, Directeurs Generael en
 Rades, van Nieu Nederlandt,

Was onderteeckent: Petrus Stuijvesant.

De superscriptie was: Eersame, Lieve, getrouwe des,
 Schout en magistraten van de dorpe Gravesande.

Lager stont: Naer gedane collectie met de principalen
 Overvonden, te accorderen. Ende geteeckent: C. van Ruijven, secre-
 taris.

Amsterdam in Nieu Nederlandt den 24 Augusti 1657.

La H.

Extract uijt de missive van den Directeur Generael
 en Rades, in Nieu Nederlandt geschreven, in dato den
 30 Octob. 1657 aen de Bewinthebberen van de West-
 indische Compagnie te Camere van Amsterdam.

Naer het sluyten en depescheren van onse Generael mis-
 sives worden waerschynelyck bericht dat de voors. Engelse
 natie op t Oosteynde van t Lange Eylant aen de hees Pro-
 tecteur een versoeck schrift souden hebben, om van t Neder-
 lants Gouvernement ontslagen en in syn protextie aenge-
 nomer te werden, twelck wy om veel redenen hier te
 langh om te verhalen geloven waer te sijn. Een van de fon-
 damenten daer sij op bouwen is de missive van den hees

83

Protecteurs geschreven To tho Englisch wel affected inhabi-
tang on Long Islant in America. De voors. brieff gebracht
in de dorpe Gravesande werde door den Brenger (James Gro-
ver) versocht daer geopent ende gelesen te worden de dintiff
(sic!) uijt de bijgevoechde copijen soo van den Brenger
(sic) als Magistraten aen ons op dat subiect gesonden ende
daer annex onse antwoorde een ordre int beletten van t
selve, welke misfive U.E.E. per t schip de Waegh, soo als
hij van ons ontfangen is, wort toegesonden, sonder dat wij de-
selve hebben derven openen off later openen om niet be-
schuldicht te worden off van de heere Protector van cri-
men over het openen van sijn brieff ofte schenden van sijn
zegel ofte van U.E. int admitteren van brieven aen U.E.
onderdanen van een vreent Prins ofte Potentaet, waer uijt
revolte mochte resulteren. Wij versoeken dat U.E. aldaer
een waeckent ooge int zeijl gelieven te houden ten eynde
tsij door sinistre Practijque ofte geweld het geheele
Lange Eijlant U.E. niet onbruikbaer gemaect wort,
waervan soo de Engelse tsij by revolte ofte andersints
meester worden, is het met de geheele Noortrivier gedaen,
dat continuele machinationen en practijquen daertoe by
de Engelse worden aengeleijt, heeft gedurende onse Gouver-
nement gebuïrich gebleecken en blijcken nochmaels
geen onwaerschijnelijke teijkenen soo . . . . .
sonder hulp van volck uijt het Vaderlant, nij sijn
des Compagnies dienaers niet machtich tselve te be-
letten, vrijeluiden connen qualijck daertoe commanderen.

La 9.

Declaratie ende manifestatie by wege van
Oratie gederent aen de Eerw. E. heere Gouverneur
ende Raden van de provincie van Mavrijlant

in de Chesapeake Baije van wegens den Erentfes-
ten heere Gouverneur Generaal ende Raden van
de Provincie van Nieuw Nederlandt.

Noterende eerst ende vooral het origineele recht ende titul
twelck de onderdanen van hare Ho. Mo. de Staten, Generaal van
de Vereenighde ~~Nederlanden~~ Provincies, hebben onder de pro-
prietijt van de heeren van de Westindische Compagnie tot Am-
sterdam in Hollant tot de Provincie van Nieuw Nederlandt, dat
sich streckt van 38 tot ontrent de 42 graade langs de groote
zee ende van daer soo alle rivieren, eijlanden en vaste con-
traijen, omgriepen noortwaerts op tot de rivier van Canada, aer
de westzijde Virginia ende nu Marrylant op de groote Baije
van Chesapeake ende aer de oost nieu Engelandt, ter weten
dat haer recht ende Titul tot dat gedeelte van de nieuw
gevondene werelt van America ten deele tot hun deriveert
eerst van de Coninck van Spangien als wesende doer subiee-
ten ofte vassalen van den eersten vinder ende fondateur van de-
se nieuwe werelt, dewelcke in deselve dagen oorloogh ende daer
wederom vrede beslooten sijnde aer de Vereenighde Republi-
que van de voors. seven provincien heeft geresoncinciert
ende overgegeven alle sijne recht ende tijtul van dudda-
nige contraijen ende domynen als bij haer ingevolge van de
tijt in Europa, America ofte ivers anders waer geconques-
teert ende beseten, waerover de bovengenoemde provincie van
Nieu Nederlandt de Eylanden van Curacao ende Brasil sijn
comen te worden ten eijnde aensien de rechte propre inheri-
tagie tot de duijtsche natie in deselve gewesten,

Ten tweeden als toucherende het Generaal soo sijn de
fransen in den jare onses almachtigen heere 1524 de tweede
navolgers ende ontdeckers van dit noordergedeelte van A-
merica bij eenen Jean de Verajano florentijn geweest ende

85

doen quamen eerst de Engelsche ende Duytsche gelijk fals
ende namen possessie in de gedeelten, daer wij nu tegenvoor-
dich in sijn, want sedert den jare 1606 ofte 1607 tot onthent
18 ofte 20 stipuleerden de Engelsche maer dese Colonie van
Virginia by distincte patente van 34 tot 38, de Duytsche
de Manhattens van 38 tot 42 ende Nieu Engeland van 42
tot 45 graden, de Frances in Florida verjaecht behielden
Canada, Spangien de Westindien ofte Mexico, Portugal Bra-
sil, ende dus is dese nieuwe werelt tusschen de Christen
Prince in Europa verdeijlt by communicatie van elcx
anders ambassadeuren ter dies eynde met de andere daer-
over geaccordeert om welckers oorsaecke wille heeft Co-
ninck Jacobus van Engeland wel expresselyck gewilt,
bevoelen ende begeert dat de Colonie ofte Provincie van
Virginia ende de provincie van N. Engeland souden
van malcanderen blijven ende niet samen comen binnen
de distantie ende spatie van onthent de hondert leagues,
twelck voor de duytsche plantagien was geallotteert, doen
genaemt by de generale namen van de Manhattens,
alsoo genaemt naer de Indianen, daer se eerst by wa-
ren neergeseten. Ende is hier te noteren, dat diegeene een
diep misverstant hebben, dewelcke den generale name van
de Manhatten willen interpreteeren tot de particuliere stad,
die alleen op een cleyn Eijlant gebout staet maer gelijk ge-
seght is, soo significert het de geheele contrije ende provincie,
ofte ten minsten deselve particuliere plaets in die provincie als
by exempel, gelijk het noch huijden ten dage onder verscheijde
gemeen is te seggen naer de Manhattens te gaen ofte van de
Manhattens te comen, wanneer sij echter de geheele provincie
meenen, gelijk by de name van Virginia ofte Marrijlant, want
die particuliere stad in sich selffs is noyt de Manhattens
genoemt maer Nieu Amsterdam.

Ende de Zuytrivier ofte gelyck die by de Engelsche genoemt wordt de Lavarbay in t particulier aengaende, deselve is in de primitive tyt mede van gelycker gepossideert ende een Colonie geplant aen de westsyde van de Bay binnen de Zuytcaep, genaemt de Floerekil noch op desen huydigen dagh, alwaer de Duytsche natie gelyck oock overal in haer Lantschappen de wapenen van haere Staten, ende een cleyn fortien geerigeert hadden, maer naer eenige tyt synde deselve alle by de Indianen vermoort ende verslagen geworden, soodat de possessie van dese rivier van prima instantie haerer kintsheijt affgesegelt is met het bloet van een groote meenichte zielen, daernaer in den jare 1623 wierde het fort Nassou ontrent 15 mijlen de rivier op aen de oostwal gebout behalven vervolgens verscheijde andere plaetsen van de Duytsche ende Duytsche Sweeden, hiervende (sic) daer beseten tot dat het syn E. de Gouverneur Generael ende Rader van Nieu nederlandt goet dochten in den jare 1650 het fort Nassou voors te removeren wederom neerwaerts de rivier aff aen de westwal omme aldaer een stadte ofte dorp te vesten, gelyck het ten desen dage is, sonder dat oyt eenich mensche van Marrijlant ofte Virginia eenige pretentie ofte protestatie daertegen gemaeckt heeft.

Wij seggen vorders oock dat wij de proprieteijt ende wettelyck recht ende titul van de gehele riviere voors. gelyck oock onse voornoemde gehele provintie van gelycker mede hebben, wettelyck geoptimeert ende legalycken gecocht van de rechte Naturelle eigenaers de ingeboorigne Indianen, bysonderlyck de westsyde, die wij seggen van tyt tot tyt tot dato toe gecocht te hebben, soo ver ende veel meer te lande waert in naer t wester als onse linie ende limites, voor het tegenwoordige noch syn geextendeert ende beseten, wijs crachte van alle t welcke ende het recht ende Titul bovengementioneert hebben wij allerwegen de voors. Riviere gemainteneert ende gedefendert tegens alle usurpateurs, ende gelyck

87

het publicquelyck tot desen dach bekent is ende sullen
het doen voor eeuwich.

Ten derden van de voorseyde primitive tyt aff hebben de
Duytsche natie in de provincie van Nieu Nederlandt ende de
Engelsche natie in de provincie van Virginia ende Marri-
lant voornoemt allerwegen vriendelyck ende nabuyrlyck
met malcanderen gecorrespondeert ende dat noch, twelcke
seer wel te noteren staet, selffs in de onlangs geleeden open-
bare oorloch sonder eenige pretentie, injurie ofte molestati-
tie, d'een aen de andere aen te doen, tot dat op den 8 dach
van September deses jaers [lopende 1659] colonel Natani-
el Utrie gecomen is aen onse voors. Sijtrevier by de En-
gelsche Delowarbay genaemt in de Stadt ende fort Mien-
we Amstel, gelyck gesecht int jaer 1650 gesticht ende
sonder ofte buijten eenige speciale commissie ofte wette-
lycke authoriteit van eenige Staet, prince, Parleme[n]te
ofte Gouvernement geexhibeert, alleenlyck by een stuck
papier ende cartabel by forme van een instructie van
Philip Calvert secretaris geschreven sonder dach ende
jaer nochte naem ofte plaetse waer nochte getekent
ende gesegelt by eenigen Staet, prince, Parleme[n]te ofte
Gouvernemente commanderende wyse, begeende in een
vriende wech dat de plaetse ende contrije aen de pro-
vintie van Marrilant soude opgelevert worden, als
hy seyde voor mylord Balthimore, gaende van huys
tot huys omme de inwoonders, te trecken ende te seduce-
ren tot affval van haere rechte wettelycke heeren Sou-
verainen, Gouvernement ende provincie, met drijginge inge-
valle van geen dadelycke, willige submissie ende overleevinge
wederom te sullen comen ende haer daertoe brengen by gewopen-
der macht te vier ende te sweert, waertoe sij seyde een groote
Compagnie ofte menichte expres wierde gereet gehouden, jae
dat de geheele provincie van Marrilant soude oprijzen ende

88

comen haer onder te brengen ende datse als dan soude geplun-
dert ende haere huysen affgenomen werden, ende soo voorts, we-
gens welke actie ende injurieuse, illegale proceduieren, de
visedirecteure ende magistraten van de voors. riviere ende
colonie serieuselyck hebben geprotestest ende geantwoort
onder hare eigen hants onderteekeninge in dato den 9
Sept. 1659 laestleden, insinuerende dat de verdere occupa-
gie van dese groote saecke van consequentie was belangende
ende moeste gerefereert worden aen de Erentfeste heerre Gou-
verneur ende Generael ende Rader, van de geheele provincie
van Nieuwedeslant, van wien binnen drie weecken tijts ant-
woort soude verwacht worden, dewelcke naerdat sij aen
haer onderdanen in de voors. rivier assistentie hebben ge-
daen ons ondergeschreven als ambassadeurs ende affge-
santen op t spoedichste affgeveerdicht aen te den Erentfesten
Gouverneur ende Rader Assenblij ofte wien het andersintj
mochte confereren in de provincie van Marrylant in Ches-
seapack bay omme te verclaren ende te manifesteren uijt
crachte ende authoriteijt van onse commissie, waervan
wij hiermede duplicate overleveren.

Eerstelyck dat de voorn. injurieuse parten syn gedaen
niet alleen tegens het recht der natien, nabuurljcke
vriendtschap ende gemeene beste equiteijt maer van gelijcke,
alsoo directelycken contrarie de Confoederatie ende vrede
gemaectt ende geconcludeert int jaer onses heere, 1654,
tusschen de twee natien van de republycquen van Enge-
lant ende der republycque van de Vereenichte Provincie
ende haere subiecten al de werelt over, videlicet art.
2, 3, 5, 6, 9, 10 ende 16, waerbij wij proclameeren dat de
gedachte amnistie ende vrede by de voors. Nathaniel
Utkie ofte syner principales van de provincie van Marrylant

89

tegens de provincie van Nieu Nederland voors. gedistribueert ende geïnterrumpeert is ende daerom doen protest ende uijt crachte van de bovengenoemde 16 artijckel van vrede ende Societeijt eyssehen justitie ende satisfactie van alle dese verongelijckinge ende de schade, die de provincie van Nieu Nederland ende hare subjecten, door de bovengenoemde injurieuse proceduren, alreets hebben geleden ende noch mochte comen te lijden.

Ten tweede wij eyssehen van gelijcker dat te rugge in onse Suijtrevis ende Colonie mogen gesonden worden alle het Duytse ende Sweetsche volck, onderdanen, wechgelopen ende fugitiven, dewelcke van tijt tot tijt insonder dit tegenwoordige jaer (de meeste part diep geobligiert in schulden ofte delinquanten) sijn overgecomen ende in dese provincie van Marrylant onthouden, gelijck het dan starck gesuspecteert is, dat se bewogen door t voors. odieuse ende injurieuse desijn van handt tot handt daertoe geencourageert, verclarende dat den Erentfesten heere Gouverneur Generael ende Raden van N. Nederland bereijt sijn van gelijcke te doen ende terugge te senden tot Marrylant alle de fugitiven ende weggelopenen, dewelcke in hare jurisdictie ende Gouvernemente als voors. comen, met manifestatie dat in cas van niet achtervolgens des wet Tallionis den Erentfesten heere Gouverneur Generael ende Raden van Nieu Nederland voors. houden haer selven geconstringeert, genootdruckt ende geexcuseert te publiceren vrije liberteyt, acces ende reces voor alle planters, servants, negros, fugitiven ende wechloopers, dewelcke van tijt tot tijt uijt de jurisdictie van Marrylant in de jurisdictie van Nieu Nederland overcomen.

Ende overmits (omme iets bij wege van eenigh Discours

te seggen tot de gepresupponeerde actie of pretentie van my Lord Balthamoers Patente tot de voors. Suijtrevier ofte Delowarbaye) wy t'eenemaal ontkennen, verwerpen, ende rejecteren eenige macht ende authoriteijt (uijtgesondert vreedebreeckers ende doende als publicque vijanders, die alleen op haer sterckte ende eijgen wille staen) dewelcke vermacht ofte legalijcken comen can omme de onderdanen in de Suijtrevier Suijtrevier van hare eijgen wettelijcken heeren ende proprietors als wy, die dese revier tot ontrent bij de 40 jaren rechtmatig ende wettelijck gepossideert ende wettelijck beseten is geweest, als boven gesecht, te reduceren ende te brengen naerde-maal my Lord Balthamoers patent van geen langeren standt ende besettinge is als ontrent 24 off 27 jaren, sonder noch daerenboven, dat hij eenighe particuliere expressie ofte spetiale titul gementioneert heeft omme deselve revier Delowarbay van de Duytsche natie te sullen nemen, jaer niet soo veel als S^r E^d in voorige tijden, ons wilde doen gelooven dat hij daertoe hadde, wanneer het ^{eer}naemals is geprobeert ende uijtgevonden, dat hij alleen iets subreptijff ende opreptijff hadde tot dat effect geobtaineert, twelck invalide was. Ende de saecke genomen dat gedachte Sr Baltamoers ofte ymant anders hadde eenige schijnbare Tjitel tot de voors. revier ofte Delowarbay, dat soude sijn heerschaps achtervolgens des XXX artikkel van de vreedende confoederatie sich hebben moeten verwoegen voor des 18 Meij 1652 aan de heeren Commissarissen, die bij bijdesijts States expres gestelt waren om soodanige ende diergelijcke differentien, die tusschen de beide natien in de affgelegen plaetsen van de werelt sedert den jaer

91

1611 tot den 18 dach van Meij 1652 mochte sijn gecommitt-
teert ende getransfigeert, naer t verloop van welke tijt
is in uytdruckelijke woorden geprohibiteert ende gepro-
clameert dat naer datum geen pretentie meer soude
geattenteert werden, hetwelcke te gehoorsaemen, (omme
de oprechte meyninge ende interpretatie van t voors.
deitichste artijckel by twee evidente exempel, ende
getuygenisse van u eijger oorsprongh ende hoochste autho-
riteit van de republyque van Englant te proberen, soo
seggen wy dat N. Englant in voorige dage doen ter tijt
mede eenige interest op onse Limiten van hare kant pre-
senteren, ende de heeren Protecteurs schepen in public-
quen oorlogh expres derwaerts aen gesonden omme de pro-
vincie van N. Nederlandt voors. te subordonneeren, de vree-
de gemaect sijnde van haer dessejn hebbende gerenun-
cieert desert gemaect ende sijn tegens de France gegaen,
soodat het recht Titul, twelck de Duijtsche natie hebben
tot haer provincie van N. Nederlandt voors. van allen tijden
herwaerts mees ende mees vast geconfirmert ende ge-
ratificeert staet tot desen dach voor eenwiel, maer
voor sooveel nu mentie gemaect ende questie gemo-
veert is in onse westelijcke Limiten ende hebbende
daerop geobserveert ende gesuspecteert dat de baye
Chesepach in haer bovenste gedeelte soo verre naer het
Noortoosten wendende omtrent Sassa frax rivier ende
elck rivier in onse limite is lopende, soo pretende-
ren wy hierom van gelycken dat op deselffde plaetsen
toddatt by oprechte examinatie hiernamals te doen,
de waerheit daervan sal uytgevonden worden, ofte
andersints tusschen ons geaccordeert ende vastgesteld

mach werden.

Ten laetsten ende eyntelyck omme te concluderen soo verclaert ende manifesteert des Erentfester heere Gouverneur Generael ende Rader van N. Nederlant voors. dat, gelycke wy noyt van onse sijde oyt eenige intentie hebben gehad omme de provincie van Virginia ofte Nieu Mairijlant in de Baij van Chesepack eenichsints te verongelycken, ofte te offenseeren, soo is onse begeerte soo voor alsonoch omme met hun te continueren in alle nabuijlycke confederatie ende vrientschap uytgesondert ofte voorbehoudens alleen dat justitie ende satisfactie gegeven werde als hier te vooren geeijcht is, proponerende vorders by wege van advijs ommt vordere onheijlen voor te comen dat drie rationale personen van elke kant moegen gecommittteert werde, uyt elke provincie voors. omme op seecker dach ende tijt bijeen te comen tusschen ontrent het midden van de baij Chesepack ende de voors. Suijtrevier ofte Delowarbaij op seeckeren bergh die boven ontrent des oorsprongh van de Sassafrax rivier ende een ander rivier comende uyt onse rivier bycans dicht tot malcanderen, met volle macht ende commissie omme aldaer de limiten van tusschen de voors. provincie van N. Nederlant ende de provincie van Mairijlant vast te stellen voor eeuwich indien het mogelycke is, andersints de differentie, die sij bevinden mochten niet accorderende te refereren aen beyde sijts heeren proprietores ofte souverainen in Europa, maer ondertusschen dat alle vordere hostiliteijt ende infraxie d'een op d'ander mach cesseren ende niet vorder procederen, sulcx dat de E. Gouverneurs Generael ende Rader van N. Nederlant daervan versee-

vordere costen ende schade geexcuseert sijne soldaten, die hij
 alleen in defensie van hare provincie ende colonie voors.
 aldaer gesonden heeft, mach wederom thuis roepen ende
 dat wij wederzijts een goede correspondentie tsamen mogen
 houden, als alle tijt voor desen tot hierentoe, hetwelck in-
 dien het gerefuseert ende niet aengenomen, wert, soo procla-
 meren wij onse innocencij ende ignorantie aen alle de werelt
 ende protesteren generalijcken tegens alle onheijlen, injurie, cos-
 ten ende schade, die wij alreets hebben geleden, ende veroor-
 saeckt is ofte die wij noch soude mogen comen te lyden, ende
 veroorsaeckt te worden, verclarende ende manifesterende
 dat wij sijn ende alodan noch sullen genootsaecht ende
 geforceert worden by wege van retorsie ende represalie
 volgens den xxiiij^{en} artikel van de vrede omme ons recht
 ende proprietijt, die wij in onse voors. Sijtrevier Colonie
 ofte Delowarbaij hebben mitgaders onse onderdanen
 libertijt, goet ende bloet te preservoren ende te mainte-
 neren, als Godt in onse gerechte saecke ons stercken ende
 bequaem maecten sal, begerende dat dit alhier mach ge-
 recordeert ende aen alle ende een ijdes, die het eenichsints
 mach concerneren, met de rechte meyninge ende Teneur
 daervan mach genotificart worden, ende dat een spoedige
 directe antwoorde ende deperckement aen ons in schrift
 mach gegeven worden van u der Erentfesten heeren gou-
 verneur Generael ende Rader van Marijlant terugge-
 gebracht ende mede gerecordeert te worden, ende soo wen-
 schende dat Godt Almachtich U. Erentfestheden beyde
 tsamen wil geleyden tot een prudente resolutie, opdat wij
 met malcanderen nabuyren in dese wildernis mogen

leven tot de bevordering van Godts glorie ende het Coninck-
rijcke der hemelen, onder de heijdenen ende niet tot de dis-
tructie van d' een en d' anders Christen floet, waerdoor de
heijdenen ende barbarise Indianen gesterckt worden, maer
veeleer met malckanderes een bant van lieffde ende ver-
wantschap tegens deselve te sluyten.

Gegeven ende geteyckent met onse eijgen han-
den in de provincie van Marylant in de groote bay
van Seseapack in St Marijns County ende overgelevert
den sesden daech van October int jaer van onsen almachtigen
heere 1659 tot Potuxen ten huijse van Mr Bateman
(was geteekent) Augustinus Heermans, Resolvert
Waldron.

L^aK.
Copie.

Translaet uijt den Engelschen
Tot Witthal den 5 Sept. 1627
Present.

Mijn heer keeper	Den graeff van de Kelsie.
Mijn heer Trier	D'hr secretaris Koke.
Mijn heer president	D'heer Lansdier van de Tresorije
Den graef van Dorset	D'heer Cancelier van de Duchy.

Alsoo de Westindische Compagnie in de geuniceerde
provincien aen sijne Majt. ootmoedelycke versocht heeft dat
hare schepen die derwaerts tsij in trafycq van coopmanschap-
ofte ten oorloge tot affbreuck van den gemeenen vijant wenen
geemployeert gerustelyck in hare voorgenomene gedestineerde

95
soo uijt als thuysreijse souden mogen passeeren, sonder eenige molestatie, ophoudinge, beletth off verhinderinge van de sijnder Mat^s schepen eijgene off degenen van syn ondersaeten die met brieven van marque naert Zuyden ofte elders geemployeert ende gebruyckt werden,

Soo heeft syne Majt belieft daerop te verclaren dat syn conincklycke wil ende belieft is dat de voors. West-indische Compagnie haer capiteijnen, schippers, matroosen, bootsvolck, schepen ende prinsen bij hun (alrede op des voors. vijant genomen, ofte naer deses, genomen te worden,) mitsgaders alle hare goederen, ende andere dingen hoedanigh die oock syn henlieden toebehoerende ende aengaende sullen hebben vrien in ende uytganck oock wederincomst in ende uijt alle sijne havens, reeder, ende kreecken gelyck bij de articulen van t Tractaet gemaeckt tot Luyd Hampton den 7 Septembris 1625 breeder is blyckende, namelijkken

15. dat de havens sullen open en vry sijn voor de ontsaten van beide partijen soo wol de coopvaerdij als oorloghschepen omme hare vijanden in soodanige plaetse van elckanders territorien respectivelyck te vervolgen ende die wegh te voeren mits betalende de tollen ende rechten ende observerende de wetten van der plaetse.
16. Indien de Coopvaerdij schepen tocomende de ondersate van d'eene ende d'andere sijde door tempeest, vervolgh van de zeerovers ofte eenigh ander cas fortuit ofte geval geforceert ofte gedwongen sullen sijn haer refugie te nemen in eenige van de havens toebehoerende sijne Majt ofte de Staten respectivelyck, dat deselve wederom

sullen vertreeken tot haer belijfte sonder gedwongen te werden te landen hare goederen te vercoopen te verhandelen ofte eenige tollers daervoor te betalen.

17. De capiteijnen van de oorloghschepen van d'eenen ofte d'ander partije met private commissie in zee gesonden sullen insgelijcx in de havenen ende reeden van d'eenen ende d'andere partije respectivelijck mogen inbrengen ende wederom wechvoeren soodanige prinsen als sij lijden van den gemenen vijant sullen nemen ende becomen, sonder daer aff eenige notitie off kennisse te geven off eenige tollers te betalen aen de officieren van der plaetse, wel verstaende dat sij lieden (des versocht sijnde) hare commissie thoonen.

18. Dat alle wracken ofte schipbreucken comende te vallen op de custen van sijne Maj.^t ofte de Staten respectivelijck bij de Eggenaers ofte hare gecommitteerde mogen werden gereclameert ende sullen werden gerefleiteert sonder eenigh proces mits betalende volgens de costumen ende rechten van de plaetsen.

19. Dat in alle questien ofte processen, die bij dusdanige ofte diergelycke occasie, tusschen de ondersaten van d'eenen ende d'andere partije soude mogen ontstaen, sommierlijck sal werden geprocedeert.

20. Datter sal wesen vrijheit van trafficq ende commercie in de Coninckrijcken ende territorien van de geallieerde ende van de neutrale princen ende vrienden sonder verbreekinge.

24. Dat de ondersaten van syne Majt ende de Staten haerselven in elckanders lant mogen versien met ende van alle soorten van ammunitien van wapenen, touwen, seijlen ende victualien tot provisie ende behoefte van hare schepen sonder eenige meerdere prijs daervoor te betalen, als de inwoonders.

Alle welcke voors. articulen ende elcx poinct ende clause daerinne begrepen (ofte oock eenich ander in t voors. tractact gementioneert) sijnder Majts expresse wil ende belijfte is dat by sijne ministers ende officieren, alsoo punctuelijck geobserveert, gehouden ende volbracht sullen werden, gebiedende ende beveelende by deser alle Admiralen, vice Admiralen, Capiteijnen ende Commandeurs van syne casteelen ende forten, rechters, meijers, schouten, bailliuwen, condestapels, Cappiteijnen ende Commandeurs Schippers van syne schepen ter zee ende van de geene, die by sijne ondersaten ten oorloge off met brieven van marque werden geemployeert, mitsgaders aen alle synes Majesteijts officieren, ministers ende lieve onderdanen, dies het in eeniger manieren mach aengaen, te procureren dat sijne princelijcke verklaringe ende belijfte sochvulde getrouwelijck ende naerstelijck ter executie werde gestelt, gelyck siglieden op syne conincklycken dienst achten, ende het contrarie op hare perijckelen willen verantwoorden. Ende wijders dat die van de voors. Compagnie getracteert ende gehandelt werden met alsulcke respect ende courtoisie als behoorlijck is gebruyckt te worden jegens de ondersaten van eenen staet ofte republicque, waermede syne Majt in vaste ende oude vrientchap is mits dat de voors. Compagnie ofte dergeenen, die sij employeeren off sullen employeeren haer sulcx importeren als sij behooren te doen ende dit synes Majts conincklijck faueur niet misbruyckende.

Was ondergeschreven: Concordeert met het Regis-
ter. Ende was onderteeckent: W. Trumbull, met een zegel

in zooden wasse boven in t hooft op gedrukt.

